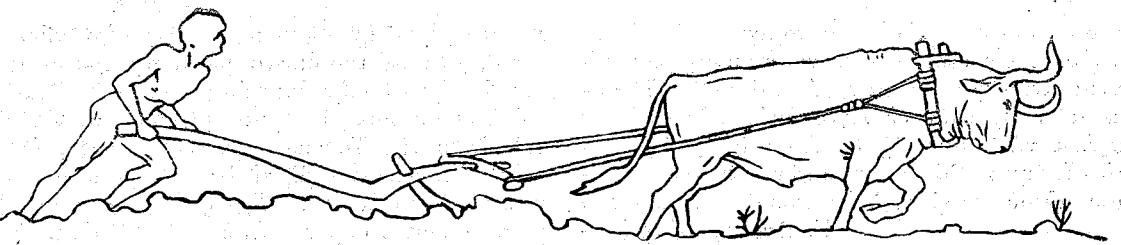

ΛΑΙΟΣ

ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΚΟΡΗΣ ΤΟΥ

Δ. ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΥ ΥΠΟ ΤΟΥ ΙΑΙΟΥ

ΠΑΝΔΘΗΝΑΙΔ

ΕΤΟΣ Θ' 15 ΙΑ-
ΝΟΥΑΡΙΟΥ, 1909

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΤΩΝ ΡΥΘΜΩΝ, ΤΟΥ ΟΝΕΙΡΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

«Ο θάνατος γιὰ σένανε τόρα ήτανε νόμος». ΔΕΝΤΕΡΟΣ ΦΑΟΥΣΤ ΣΤΟΝ ΕΥΦΟΡΙΩΝΑ

Ο θάνατος του Ἐπ. Δεληγεώργη, τὸν ὅποιον τὰ «Παναθήναια» τόσον ἀργὰ ἀναγγέλλουν εἰς τοὺς ἀναγνώστας των, δὲν ἦταν ἔνας ἀπὸ τοὺς συνηθισμένους θανάτους ποὺ νὰ ἥμπορῃ κανεὶς μὲ κοινὰς λέξεις νὰ τὸν ἀναφέρῃ, ἢ μὲ ὑπονοήματα καὶ ἀφηγημένως νὰ τὸν παραστήσῃ, ὃς τέτοιαν ἡ ἀλλοιώτικην ἀπώλειαν.

Ο θάνατος αὐτὸς ἀπεκάλυψε ἔνα μυστήριον — τὴν ζωὴν τοῦ νέου αὐτοῦ τὴν ὁποίαν σχεδὸν κανεὶς δὲν ὑπωπτεύετο τόσον συνθετικὴν καὶ τόσον ὀραιάν — θλιβερά, ἀλλὰ θαυμαστῶς ὀραιάν. Ἔτοι κατέλαβεν ὅλους σχεδὸν ἐξ ἀπρόδιπτου, ὅχι πλέον δὲν θάνατος, ἀλλὰ δὲν ἄνθρωπος ποὺ ἔχασθη. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς λογίους μας, δὲν ἔγνωριζαν περὶ αὐτοῦ τίποτε ἀλλο, παρὰ δὲν δὲν ἔφογος αὐτὸς ἀκόλουθος τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, κατεγίνετο καὶ εἰς τὰ γράμματα καὶ δὲν ἔκριτικάριε κάποτε. Μία παρατηρητικότης δύμας καὶ ἔνα λεπτεπλεπτὸν γοῦστο ποὺ ἔχαρακτήριζαν τὰ πρωτόβγαλτα δοκύμια του, ἐνῷ δὲν ἔφθανε νὰ παρουσιάσῃ τὴν φυσιογνωμίαν του, ἀν δὲν διλοκληρωτικήν, τούλαχιστον καθαρῶς κάπως διαγραμμένην, ἔφθανεν δύμας νὰ μᾶς κάρμη σκεπτικούς.

Τί ἦτο τέλος πάντων, δὲν νέος αὐτὸς διὰ τὸν ὅποιον ἔγνωριζε κανεὶς πολλὰ καὶ τίποτε, οὔτε καὶ δὲν ἔβραβενθη κάποτε εἰς ἔνα ποιητικὸν διαγνωσμὸν τῆς «Piumpe» μειράκιον ἀκόμα, οὔτε καὶ δὲν ἔγραφε συστημα-

τικῶτερον, οὔτε καὶ δὲν ἔπερροφάτο ἀπὸ τὴν καλλιτεχνίαν περισσότερον ἀπὸ δὲν ἔπειμελεῖτο τὸ δέσιμο τῆς γραβάτας του, ἢ τὰ διπλωματικά του ἔγγραφα — σχεδὸν ἔνα καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα.

Κλεισμένος εἰς τὸν ἑαυτόν του, ἀπόρθητος εἰς τὸ ἐσωτερικόν του εἶναι, μὴ ἐπιχειρῶν καμίαν ἔξοδον, εἴτε διὰ νὰ φριαμβεύσῃ εἴτε διὰ νὰ λυτρωθῇ, εὑρίσκετο πολὺ καλά εἰς τὴν φυλακὴν ποὺ ἡ μοῖρα του καὶ αὐτὸς εἶχαν ἐκλέξει, μακρὰν τῶν ἀνθρώπων, ἵσως καὶ τῶν ὑποψιῶν ἀκόμα...

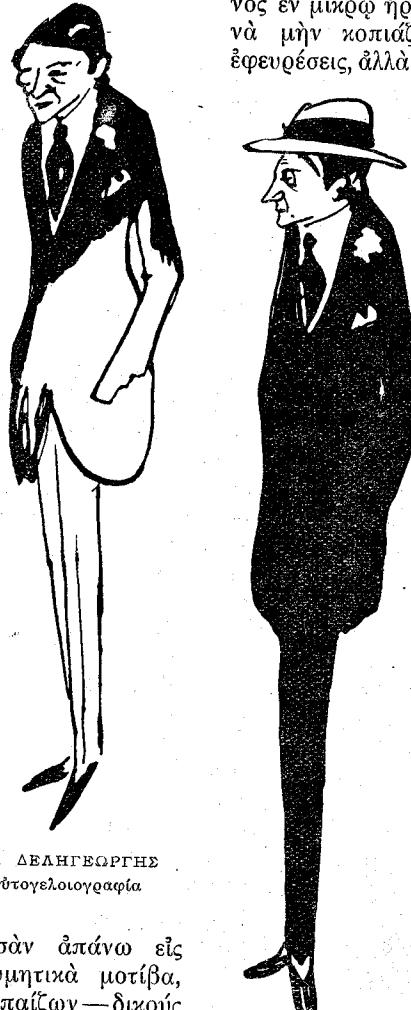
Σὰν τὸν ἥρωα τοῦ Στήβενσον ἔβγαινε κρυφὰ καὶ ἔξαφνα ἀπὸ τὸ καταφύγιον τῶν ἰδεῶν του, μεταλλαγμένος — περισσότερον ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸν δόκτορα Ζέκιλ — εἰς δὲν τοῦ αὐτὸς ἥθελε. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν χαρακτηρίζω καὶ ὃς ἐκπληκτικὰ ὅμορφα ἀκροβατήματα τὰς μέχρι τῆς χθὲς γνωστάς του φιλολογικάς ἔργασίας, τὴν κριτικὴν του διὰ τὸν Καρκαβίτσαν καὶ τὸ θαυμάσιον σημείωμά του διὰ τὸν μέγαν Παπαδιαμάντην. Ο ἔξωτερικὸς χαρακτὴρ αὐτῶν, ἡ ἴδιοτροπία του δηλ., ἡ ἡ στιγμαία ἐπιθυμία του, τὰ πράγματα αὐτὰ νὰ βγοῦν ἀπὸ τὸ μονωτήριόν του, ἰδοὺ ἡ αἰτία διὰ τὴν διποίαν ἡ δημιουργικότης του αὐτὴ δὲν είνε ἱκανὴ νὰ τὸν φυσιογνωμίσῃ. Καὶ εἰς αὐτὰ — ἀπαρχὰς ἔργασίας διὰ δημοσίευσην — δπως εἰς ὅλην τὴν ἄλλην φαινομενικὴν ἐκδήλωσίν της, ἡ ζωὴ ἔκεινη δὲν ἀφίνε σχεδὸν τίποτε νὰ παρου-

ΕΠ. ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ

σιασθή καθαρά, ἀπὸ δοτού πραγματικῶς ἐκρύπτετο. Ἰσως ἔτσι πρέπει νὰ ἔξηγηθῇ καὶ κάποια ἀνησυχία εἰς τὰ ποιήματά του ποὺ πρόκειται νὰ φανοῦν σὲ λίγες ἡμέρες. Ἐδῶ διμῶς πρέπει νὰ δοκιμασθῆ ἔξι ἄλλους ἢ προσοχὴ καὶ τὸ αἴσθημα τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ μυστικωτάτου αὐτοῦ ποιητοῦ, διότι προσθέτως, δύος δ

Γκαίτε ἐν μεγάλῳ, ἔκεινος ἐν μικρῷ ἥρεσκετο νὰ μὴν κοπιάῃ εἰς ἔφευρόσεις, ἀλλὰ νὰ το-

ΕΠ. ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ
Αὐτογελοιογραφία

νῆζη σὰν ἀπάνω εἰς
ἡπενθυμητικὰ μοτίβα,
οἷονει παῖζων—δικούς
του σκοπούς.

Ο Διλεταντισμὸς —
ἢ ἀνευ ὑπολογισμοῦ καὶ
ἀξιώσεων ἐπιβολῆς ἢ καὶ ἀναγνωρίσεως ἀκόμα
ἀφοσίωσις εἰς τὸ κάθε τί, τὸ δῆθεν παιγνίδι
αὐτό, ποὺ ἀνέδειξε τὰ μεγαλείτερα ἀριστουργή-
ματα τῆς τέχνης ἀπὸ τὰ ὅποια ἐβγῆκαν ὑστερα
τὰ συστήματα καὶ αἱ θεωρίαι, διλεταντισμὸς
χαρακτηρίζει καὶ τὴν ζωὴν τοῦ Δεληγεώργη ποὺ
καὶ αὐτὸς δὲν ἔκανε τίποτε ἀλλο παρὰ ὀλοκλη-
ρωτικῶς νὰ παραδίδεται εἰς δοτού πατεπιάνετο, διλο-
ψύχως νὰ ἀφοσιῶται εἰς αὐτὸς μὲ τὴν ἀθω-
τητα διμῶς, οὕτως εἰπεῖν, καὶ τὴν ἀγνοιαν ποὺ

χαρακτηρίζει τὴν δημιουργίαν εἰς τὴν φύσιν. Ὡς διλετάντης παρεδίδετο μὲ πᾶσαν τον δύναμιν εἰς τὴν νομικὴν ἐπιστήμην ποὺ ἐσπούδασε, καὶ ἡ διδακτορικὴ του διατριβὴ διὰ τὰς Capitulations τῆς Τουρκίας δείχνει τὸ βάθμος τῶν μελετῶν του ἡ διατριβὴ αὐτὴ εἶνε τυπωμένη γερμανικά. Ὡς διλετάντης ἔγραφε στίχους ποὺ νὰ βραβευθοῦν σταλμένοι ἀνώνυμα εἰς αὐτηρὸν ποιητικὸν ἀγῶνα (Μορέας, Βερερέν, Ἀνρὶ ντὲ Ρενιέ οἱ κριταί) (οἱ στίχοι εἶνε αὐτὸς ποὺ εἰς ἄλλην σελίδα δημοσιεύμενον). Ὡς διλετάντης ἐσφράγιζε κάθε φυσιογνωμίαν σὲ δύο γραμμὲς ποὺ ἔχαραζε παῖζων, ὃς διλετάντης ἀφινε παραφορούν πραγμὴν ἀπάνω εἰς τὰ κόκκαλα τοῦ πιάνου — τὸ δοποῖν οὐδέποτε ἐσπούδασε.

Καὶ προσθέτως ἔξησε δῆλην του τὴν ζωὴν, ὃς ἐρασιτέχνης ἀνθρωπος, κατὰ πλάσμα ἴδιον του, διὰ νὰ πεθάνῃ ἐπειδὴ ἡ ψυχὴ του ἀπὸ καιρὸν τὸ ἥθελε.

Ο Δεληγεώργης εἰς τοὺς Pυθμοὺς τοῦ διείρου καὶ τοῦ θανάτου, τῶν δοποῖν ἔχω ἐμπρός μου τὰς τελευταίας διορθώσεις, θὰ ὑπενθυμίσῃ πολλούς, ἴδιως ἀπὸ τὸn Baudelaire καὶ δῶθε, κάθε ἀριστοκράτην τῆς τέχνης, κάθε μυστικισμὸν καὶ κάθε συμβολισμόν, δῆλην τὴν νεωτέραν τεχνοτροπίαν ἀλλὰ αὐτὸς διὰ τὸν αἰσθαντικόν, διὰ τὸν κάπως ὁμόψυχον ἔκεινον, δὲν πρέπει νὰ εἶνε τίποτε ἀλλο παρὰ ἔνα χάρμα τῶν αἰσθήσεων, ποὺ ἐπαναβρίσκουν τὴν ἐνγενὴ συγκίνησιν τῆς ὑποβολῆς, δχι τὸ ξάνοιγμα δῆθεν τοῦ μεγάλου μυστηρίου,—διότι αὐτὸς εἶνε ἀστειότης βάναυσος, κατατερισμός, ἐπειδὴ τὸ μυστήριον αὐτὸς οὔτε θίγεται,—ἀλλὰ τὴν κυκλοφορίαν των μέσα εἰς αὐτὸς τὸ ἀγνωστόν. Καὶ ἀς σημειώθη καὶ τοῦτο καλῶς κατὰ διάφορον τρόπον ζωσ, ἀλλὰ πάντοτε μὲ τὴν ἴδιαν προσοχὴν ὅλοι οἱ μεγάλοι διδάσκαλοι τῆς πρωφῆτης αὐτῆς τέχνης εἰς τὸ ἀφηρημένον αὐτὸς θειοτάξιδον μᾶς διδηγοῦν ἀνέκαθεν.

Μυστικιστής καὶ ἔγωπαθης δο ποιητῆς Τῶν ονθμῶν τοῦ διείρου καὶ τοῦ θανάτου συγγενεύει φυσικῶς μὲ τοὺς μεγάλους διαδόχους τῶν Παρνασσικῶν, καὶ τὰ σύμβολα καὶ αἱ ἀργορημέναι ἴδεαι ἥσαν τόσον συνυφασμέναι μὲ αὐτὸν τὸν ἴδιον, ὥστε νὰ φθάνῃ μέχρι τοῦ νὰ τρέμῃ κάθε φῶς εἰς τὴν τέχνην του, κάθε ἔκτασιν κάθε καθαρότητα. Τὸ ἡμίφως καὶ ἡ ἀμφιβολία ἥσαν δοθιαμβός του, ἀφοῦ θησηκεία δι᾽ αὐτὸν ήταν τὸ ἀγνωστόν. Καμία ἔξηγησις πίστις καὶ ἀφοσίωσις ὑπόκρουσις μόνον. Ἐτσι οκέπτομαι: ποῖος εὐλαβῆς τοῦ κόσμου τούτου, ἐσεβάσθη περισσότερον τὴν θησηκείαν του;

Ἄπὸ τὰ ἔργα ποὺ δο τραγικὸς αὐτὸς θάνατος ἀφίνει πίσω του, δὲν εἶνε συμπληρωμένα, παρὰ μόνον τὰ ποιήματα καὶ μιά του νουβέλλα, «δάν Φραγτζίσκος».

Οι Pυθμοὶ τοῦ διείρου καὶ τοῦ θανάτου,

τυπόνονται τόρα στὸ Παρίσι στοῦ Vanier. Ή μελέτη του γιὰ τὸν Καρκαβίτσα μόλις τελειωμένη.

Σχεδιασμένη μόνον στὶς μεγάλες της γραμμὲς ἡ ὑπερνιτσαϊκή του Ἰσχὺς τῆς Ἀδυναμίας, δχι ἀντιγνωμία εἰς τὸν μέγαν φιλόσοφον, ἀλλὰ ὑπερθεματισμὸς εἰς τοὺς ἀφορισμοὺς ἔκεινον. Παράδοσις ὀλοσώματος καὶ ὀλοψυχικὴ εἰς δοτού πανεὶς ἐπλάσθη, ἀντὶ ματαίων ἀγώνων νὰ ἀλλάξῃ τὴν φύσιν του. Ἐτσι τούλαχιστον θὰ ζήσῃ εἰς τὸ ἔγω του καὶ ὅχι εἰς τὸν ἴδιωτα καὶ τὸ αἷμα τοῦ εἶνε του, διὰ νὰ κατορθώσῃ—ἔνα τοῖς χιλίοις—δοτού θὰ τοῦ εἶνε πλέον ἀχρηστον καὶ ἀνωφελές. Καὶ δο τὸ γερασιμότερον τοῦ λεπτουργημένη ἔργασία, μόλις ἀρχινισμένη.

Καὶ μέσα εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ σπαρακτικὰ διανοητικὰ συντρίμματα, τὰ θλιβερὰ ἔρεπτα ἐνὸς κατεστραμμένου κόσμου, ἡ χωρὶς ἐλπίδα καὶ χωρὶς πικρίαν φυσιογνωμία τοῦ ἔξαισιον αὐτοῦ πλάσματος, τὸ δοποῖον σχεδὸν κανεὶς δὲν ὑπενέτει, ἀπὸ τὴν κυρίαν ποὺ ἐδέχετο εἰς τὰ οιγηλὰ νῦν τα τὸ ἐπανωφόρι του μίαν χειμερινὴν νύντα, ἐνῷ δο πλατύς μεγάλος δρόμος ἐφρισσε κάπω τὸ κρύο φεγγάρι σὰν χυμένος ὑδράργυρος, ἔως τοὺς πλέον στενοὺς φίλους του μπροστὰ στοὺς δοποῖους ἐσκιτσάριζε τὸν ἑαυτόν του παφαμορφωμένον, διὰ νὰ τοὺς κυττάζῃ ποὺ ἔγελούσαν. Εἰς τὰ διάμεσα αὐτῶν χωροῦσαν ἐννοεῖται πολλοὶ ἀνθρώποι καὶ πολλῶν εἰδῶν σχέσεις....

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

“Η ΙΣΧΥΣ ΤΗΣ ΑΔΥΝΑΜΙΑΣ,,

ΓΑΤΕΣ

.... Τότε τὸ γατάκι ἔκεινο ἔγινε γιαύτους πηγὴ καινούργιων ἡδονῶν. Ἐκεῖνος προτιμοῦσε πολὺ τὶς γάτες, δταν φτασμένες στὸ τέρμα τῆς ἀναπτύξεως φαίνονται νὰ ἔχουν συνήδεισιν τοῦ μυστηρίου ποὺ κεῖται μέσα τους καὶ ἡ γατήσια φύσι τους θωρακίζεται μὲ ἀταραξία. Ἄλλα δὲν μπροστοῦσε νὰ μείνῃ ἀδιάφορος μπροστὰ στὴ χάρι μιᾶς γραφικῆς ἀδειότητος, στὴ σιλουέττα, τὴν πότε οροκό καὶ πότε γιαπονέζικη, τοῦ ισχνοῦ ἀσπρού ζώου.

Τὸ ἀγαποῦσε δταν—ζωντανὴ ἐνσάρκωσι τῆς καμπύλης—ἐπλησίαζε, ἐκουβάριαζε καμαρωτὰ καὶ ἐφάνταζε σὰ νὰ ἔγραφε τριγύρω στὸ σῶμα του, σὲ κάθε κίνησι, ἀσπρούς κύκλους φωτεινούς. Τὸ ἀγαποῦσε ἀκόμα περισσότερο δταν ἔφερνε τὰ μέλη του σὲ μιὰ ὑπερβολικὴ ὀξύτητα τῆς ισχνότητός των, ἐτέντονε ἀποχαμένα τὸν ἀδύνατο λαιμό του, ἔμπαζε τὴ φάρη του, ἔκανε τὰ κόκκαλά του νὰ πετοῦν.

Καὶ πιὸ πολὺ, δταν αἰφνιδίως κατελαμβάνετο ἀπὸ φρενίτιδα ἀκροβατικὴ καὶ ἀρχιζει νὰ δρασκελίζῃ τὸ πάτωμα καὶ προχωροῦσε τὸ σῶμα στραβά σὰ νὰ ἐλοξιδομοῦσε, ἐνῷ πραγματικὰ τραβοῦσε ὀλοίσα κατ᾽ ἐπάνω, νὰ πηδᾷ μὲ τὰ τέσσερα μοῖζι, τεντωμένα νεκρά, χωρὶς νὰ παύῃ μιὰ στιγμὴ νὰ καμπουριάζῃ τὴ φάρη του, μὲ τὴν ούρᾳ κατεβασμένη σὲ ὀρθὴ γωνία, ἀκίνητη—ἀναθυμίζοντας ἔτσι κάποιο φανταστικὸ γατὶ τοῦ Οφμαν, σιλουέττα τενεκεδένια στὴν κορυφὴ φεγγαριασμένων κεραμιδιῶν.

— Ποτὲ δὲ θὰ μὲ πείσης, ἔλεγε, σκυμμένος ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὴ γάτα, ποὺ ἐπαιζε μὲ τὰ μαργαριταρένια περιδέραια, ποὺ γλυστροῦσαν κάθε φορὰ κάτου ἀπὸ τὸ πόδι της, ποτὲ δὲ θὰ μὲ πείσης δτι αὐτὰ τὰ ζῶα δὲν ἔχουν περισσότερο κιάπτὸ τὴ γυναῖκα ἐπίγνωσι τῆς πλαστικότητός των.

Εἶνε ὕρες ποὺ βάζει μιὰ τέτοια βραδύτητα, μιὰ ἀργοπορία ἀτέλειωτη στὸ πιὸ παραμικρό του τσάκισμα, σὰ νὰ μᾶς λέη—θὰ μ' ἀποκήσῃς ἀνθέλησ—καὶ σχεδὸν τὴν ἴδια στιγμὴ προσποιεῖται τόση ἀδιαφορία, τέτοια ἄγνοια, ἢ τόση ἔκνευριστικὴ περιφρόνησι τῆς παρουσίας μας, ποὺ εἶνε σὰ νὰ ἐπιμένῃ νὰ ἔννοήσουμε: δταν ἔγω τὸ θελήσω.

[Απόσπασμα — Μετάφρ. Φ.]

ΕΠ. ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΡΥΘΜΟΥΣ ΤΟΥ ΟΝΕΙΡΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

[Eleanor Garnett Ward]

Dans les coins, les iris langoureux et hautains
Et l'ambre qui se pâme en des coupes de jade—
Douce, sais-tu? la myrrhe et le nard sont éteints
Vois leurs soupirs—mourir—tout au long de l'ostade.

Et l'ombre qui se traîne aux reflets des velours
Et l'ambre qui se pâme en des coupes de jade—
Es-tu là, chancelante sous tes joyaux lourds,
Douce, es-tu là, statue albe en ton orthostade?

L'orage au loin, très loin, comme des sanglots sourds
Et l'eau blanche qui dort dans la fraîcheur des vasques
Et l'ombre qui se traîne aux reflets des velours
Tes colliers qui frissonnent sous tes doigts fantasques.

Vivre dans ce silence écrasé de senteurs—
Tes colliers trisselisent sous tes doigts fantasques—
Se laisser à jamais bercer par les lenteurs
De ton hamac, de tes écharpes bergamasques.

Ne pas te voir, savoir deviner tes torpeurs,
Ne pas savoir—douce, es-tu là—les êtres et les nombres,
Vivre dans ce silence écrasé de senteurs
Sans plus vouloir, sans rien savoir, ombre des ombres.

Et languir enfoui dans les pâles coussins
Et la tête enfouie en les tentures sombres—
Les satins des coussins soyeux comme tes seins—
Sans plus savoir, sans rien vouloir, ombre des ombres...

Dans les coins les iris

ΕΠ. ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ

ΤΟ ΕΝΥΠΝΙΟΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ

Ο Κ.... μέγας νομοδιδάσκαλος και ἀκάματος ο ἔρευνητής τοῦ δικαίου τῶν ἀνατολικῶν ἑθνῶν, εἰργάζετο μίαν ἐσπέραν εἰς τὸ σπουδαστήριόν του ἐπὶ τῶν αἴγυπτιακῶν παπύρων. Βυθισμένος εἰς τὴν μελέτην τῶν διαφόρων νομικῶν ζητημάτων τῶν ἀπομακρυσμένων ἐποχῶν τῆς ἀνθρωπότητος, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ ἔκλινε τὴν ὑπὸ τῆς πολυνόδου πνευματικῆς ἐργασίας καταπονημένην κεφαλὴν καὶ ἀπεκοιμήθη. Καθ' ὑπνους εἶδε περίεργον ὅνειρον. Ἐνδίσκετο εἰς τὴν Βαβυλῶνα ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῆς περσικῆς κατακτήσεως. Ἰδοὺ πᾶς περιγράφει δὲ ἵδιος τὰς ἐντυπώσεις του ἀπὸ τὸ πρωτότυπον τοῦτο ταξείδιον.

Μοῦ ἐφάνη δὲτι ὀνέδραμον εἰς τὸ ρεῦμα τοῦ χρόνου δχι κατὰ ἔτη καὶ κατ' αἰῶνας, ἀλλὰ κατὰ χιλιετρίδας. Εἰς τὰς δχμας ἐνὸς ὥραιον ποταμοῦ ἀφυπνίσθη, ὑπὸ τὴν σκιὰν θαυμασίων φοινικοδένδρων. Ἐκεῖ πλησίον περιεπάτουν ἀνθρωποι φέροντες στολήν, ἥτις μοῦ ἐκάμβωνε τοὺς δφθαλμούς. Εἶχον λευκούς ποδήρεις χιτῶνας μὲ χρυσοῦς κροσσούς καὶ θυσάνους, ἐρυθράς ἐσθῆτας μὲ κιτρίνους ζωστήρας καὶ κυανᾶς ταινίας.

Παρηκολούμον τοὺς ἀνδρας αὐτοὺς συνομιλοῦντας μετὰ πάθους, ζωηρῶς χειρονομοῦντας, δὲ μὲν συζητοῦντας, δὲ δὲ σφοδρῶς διαπληκτιζομένους. Ἐνόμιζον δὲτι εὑρίσκομαι ἐνώπιον χρηματιστηρίου, δπου ἐπεκράτει ἄγριος ἐρεθισμός. Κατόπιν εἶδον μετὰ μεγάλης ἐπικλήξεως τινὰς τῶν ἀνθρώπων τούτων κρατοῦντας μικρὰς ἐξ ἀργίλου πλάκας καὶ χαράσσοντας ἐπ' αὐτῶν διὰ μικρῶν περονῶν, στοιχεῖα τινὰ τὰ δποια δὲν ἥδυνάμην μακρόθεν νὰ διακρίνω. Τὰς πλάκας ταύτας ἐτοποθέτουν μετὰ ταῦτα εἰς εὐήλιον μέρος προφανῶς ἵνα ξηρανθῶσι, ἵσταντο δὲ κατόπιν κυκλοτερῶς ἡρέμια φυλαροῦντες. Ποῦ καὶ που ζωηραὶ χειρονομίαι ὑπεμίμησκον τὸν προηγθέντα ἐρεθισμόν. Ἐπειτα ἐλάμβανον τὰς πλάκας εἰς τὰς χεῖρας καὶ ἀπεσύροντο δὲ εἰς κατόπιν τοῦ ἀλλοῦ.

Ἐσπευσα νὰ ρίψω τὸ βλέμμα γοργὸν εἰς μίαν πλάκα καὶ ἐφωτίσθη ἀμέσως. Τὴν είχον ἵδη ἀλλότε δις ἀποξηραμένον κειμήλιον εἰς τὸ Μουσεῖον ἣτού Βερολίνου. Ἐπ' αὐτῆς ὑπῆρχεν ἡ ἐπιγραφή.

«Τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς Βασιλείας τοῦ Κύρου, τοῦ ἀρχοντος τῆς Βαβυλῶνος καὶ τῶν ἀλλων χωρῶν».

Συνεκέντρωσα τότε δλας μου τὰς δυνάμεις καὶ ἥσθιμην δτι ἔλαβον ἀπεριόριστον θάρρος. Ἐνόμισα δτι ἔλαβον κάμη καθ' ὑπνους κολοσσαίας προόδους εἰς τὴν Βαβυλωνικὴν διάλεκτον.

— Εὑρισκόμεθα εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Κύρου! διαφέρωντα.

Γενικὴ καὶ ἀπεριγραπτος ἐπηκολούθησεν ἐκπληξίς. «Ο λαὸς ἔτρεξεν δπισθέν μου καὶ μὲ περιεκύλωσε. Ἐν δυσάρεστον αἴσθημα μὲ κατέλαβε τὴν στιγμὴν ἐκείνην, δμοιον πρὸς τὸ αἴσθημα, ποὺ καταλαμβάνει τινά, δταν τὸ παρατηρῆ μὲ προπετῆ περιέργειαν τὸ πλῆθος. Ἐν παρόμοιον αἴσθημα ἐνθυμοῦμαι δτι μὲ κατέλαβεν ἄλλοτε κανδ' ἦν στιγμὴν κατῆλθον ἀπὸ τὸ ὑπερόφον τοῦ Παρισιοῦ χρηματιστηρίου εἰς τὰ κάτω διαμερίσματα αὐτοῦ.

Η πρώτη ἐντύπωσις τῶν Βαβυλωνίων ἦτο ἀκρατητος γέλως εἰς βάρος μου, γέλως εὐνόητος, τὸν δποιον προύξενησεν δὲ ἀμφίεσίς μου καὶ δὲ ξενίζουσα προφορά μου. Δὲν ἔχασα τότε τὴν ψυχαιμίαν μου, ἀλλ' ἔξεραγήν καὶ ἔγω εἰς γέλωτας.

— Σᾶς γνωρίζω δλους, είπον εἰς δμιλον τραπεζιτῶν ἀποτεινόμενος δὲ εἰς ἔξ αὐτῶν εἶπον Σεῖς εἰσθε δὲ Ἰτη Μαρδούκ Μπαλατού, δ μέγας καὶ περιώνυμος τραπεζίτης, δὲ ἔχων ἐν τῇ ὑπηρείᾳ αὐτοῦ τὸν δοῦλον Ναμπούτιρη. Σᾶς γνωρίζω πολὺ καλά, γνωρίζω τὰς ἐμπορικὰς πράξεις, τὰς δποιας θὰ συνομολογήσετε μετά τινα ἔτη, γνωρίζω δληγη τὴν σειρὰν τῶν ἐργασιῶν τοῦ οἴκου Σας μέχρι τοῦ ἔτους . . . . Ἀλλ' εἶναι ἀγενὲς νὰ δμαλῇ κάνεις περὶ τὸν τέλοντος, ἐν δὲν ὑδρίσκεται ἀκόμη ἐν τῇ ἀρχῇ. Ὑπάρχει μία πόλις ἐπὶ τοῦ πλανήτου ἡμῶν, ὄνομαζομένη Βερολίνον καὶ ἄλλη μία, δὲ ποια λέγεται Λονδίνον. Εἰς τὰ Μουσεῖα τῶν πόλεων τούτων φυλάττονται μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας αἱ ἐμπορικαὶ αὐται πλάκες — καὶ αὐται ἀκόμη τὰς δποιας ἐτοιμάζετε” τώρα — ἀποξηραμέναι ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ ἀπολιθωμέναι, φέρουσαι δὲ πολλαχοῦ ἔσθματα καὶ ωγμάς. Εάν ἐπανέλθω ἐνταῦθα θὰ φέρω μαζί μου τὸν ἀσιανολόγον συνεργάτην μου, τοῦ δποίου θὰ λύσετε πολλὰς ἀπορίας, συμπληροῦντες τὰ κατεστραμμένα τῶν πλακῶν μέρη.

Μετ' ἀπορίας παρετήρουν δτι οι πονηροὶ Βαβυλώνιοι ἔφαίνοντο δίδοντες πίστιν εἰς τοὺς γριφώδεις λόγους μου. Ως παλαιοὶ καὶ εἰλικρινεῖς φύλοι μου ἔτεινον τὰς χεῖρας καὶ μὲ προσεκάλουν νὰ ἐπισκεφθῶ τὰ ἀξιοθέατα μέρη τῆς μεγάλης αὐτῶν πρωτευούσης.

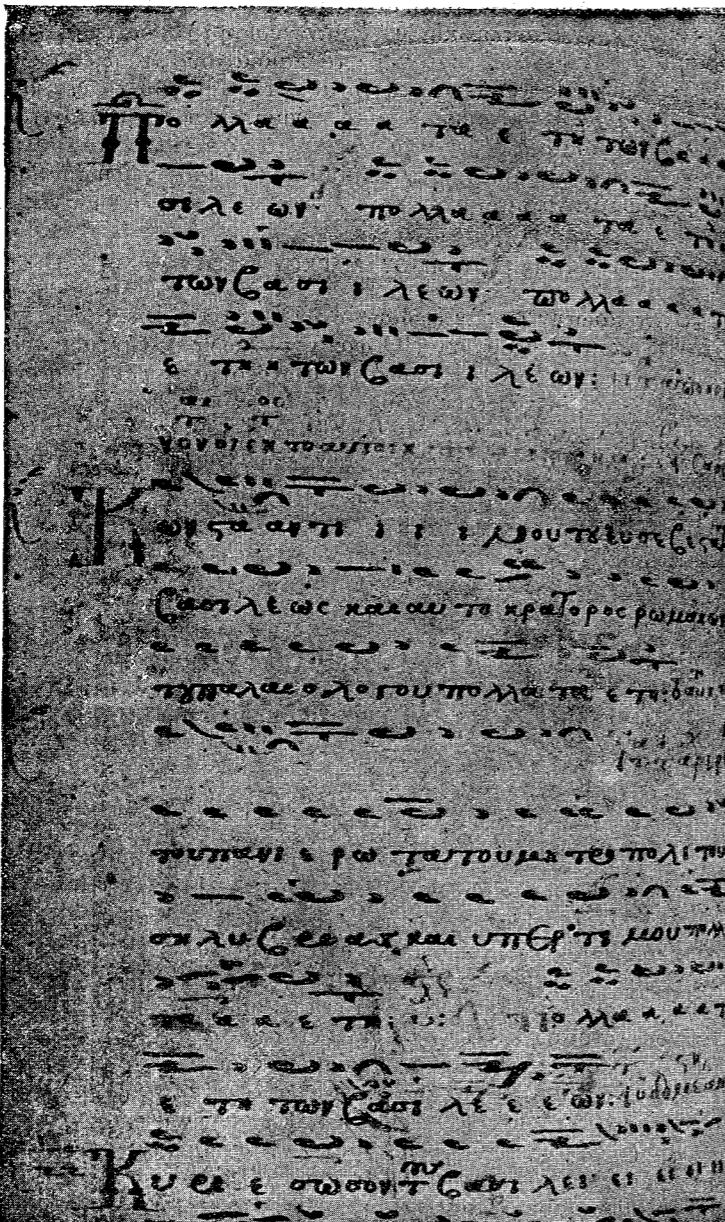
Ἐνδισκόμεθα εἰς τὸ 538 π. Χ. Μία χρονολογία, τὴν δποίαν δὲν ἐνόσου οι ἀγαθοὶ Βαβυλώνιοι, μολονότι ἀντερροσώπευεν ἀκριβῶς τὸ ἔτος ἐκείνο. Μόλις είχον παρέλθη ἔξ μηνες ἀπὸ τῆς κατακτήσεως τοῦ Κύρου. Τὰς εἰδήσεις, δς παρέχουσιν ἡμῖν τὰ ἔγγραφα λειψανα τοῦ Βαβυλωνιακοῦ πολιτισμοῦ εύδον ἐπικυρωμένας ὑπὸ τῆς προγραμματικήτος. Ἡ περσικὴ κατακτησις οὐδεμίαν εἶχεν ἐπιφέρη ἀλλοίωσιν εἰς τὸν βίον τῆς Βαβυλῶνος. Οι Βαβυλώνιοι διετήρησαν ἀμετα-

τοῦ εὐδοκίμου νιοῦ τοῦ κ. Θεοφράστου Σακελλαρίδου. Τὴν μουσικὴν αὐτὴν ἔγοςίσαν τοῦ πατρὸς καὶ νιοῦ Σακελλαρίδου ἔξενισαν μετὰ περισσῆς φιλίας καὶ τιμῆς αἱ διάπλατοι στῆλαι τῶν «Παναθηναίων»¹. Κατὰ τὸν κ. Ἰωάννιν Σακελλαρίδην «καταπληκτικῶς δομοίζει ὁ ὑμνος [ἡ φήμη λέγε τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου] πρός τι ἀρχαῖον δημῶδες ἄσμα τοῦ Ὀλύμπου, ὃ ἀκόμη καὶ νῦν ἔδεται καὶ χορεύεται ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς Μ. Μακεδονίας κατὰ τὰς μεγάλας θρησκευτικὰς πανηγύρεις εἰς τὰ εὐρέα καὶ μαγευτικὰ χροστάσια καὶ τὸ ὅποιον φαίνεται ὅτι ἔχει σύγχρονον τὴν γέννησιν»². Ο κ. Σακελλαρίδης ἐδημοσίευσεν εἰς τὰ «Παναθηναία»³, συνωδευμένον ὑπὸ τῆς μουσικῆς του, καὶ τὸ δημοτικὸν τοῦτο ἄσμα, «Τὸ τραγούδι τοῦ ναύτου», ὡς ὀνομάζει αὐτό, ἥ μᾶλλον «τὸ τραγούδι τὰροωστον ναύλερη», ὡς ἡκουσα διαχρινόμενον τοῦτο ἐν Μετεώροις καὶ τῇ βιορειδυτικῇ Θεσσαλίᾳ κατὰ τὸ παρελθὸν φθινόπωρον. Ἐκτοτε πολλὰ ἔγραφησαν περὶ τῆς φήμης τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον τινὲς καινότεροι καὶ ἡθέλησαν νὰ παραστήσουν αὐτὴν ὡς ἴδιον ὑμνον τοῦ παρὰ τὴν πύλην τοῦ Ρωμανοῦ πεσόντος βασιλέως μας. Ἐκ τῆς σχετικῆς δημος βιβλιογραφίας, ἵκανῶς εἰς διάφορα φύλλα ἐκτεταμένης, κατὰ καθήκον ἀναφέρω καὶ ἐνταῦθα τὰρθρα τοῦ κ. Κ. Ψάχου⁴, καθηγητοῦ τῆς βυζαντιακῆς μουσικῆς ἐν τῷ Ὁδείῳ Ἀθηνῶν, ὃ ὅποιος καὶ ἐνώπιον τοῦ φιλολογικοῦ καὶ ἀρχαιολογικοῦ τμήματος τοῦ Παρνασσοῦ ἐπραγματεύθη τῇ 6 Ἀπριλίου 1906 κατ' ἐκτασιν περὶ τῆς πολυμορφικῆς φήμης⁵. Ο κ. Ψάχος κατ' ἔσο-

χὴν ἔγκυψας εἰς τὴν μελέτην τῶν διαφόρων γραφικῶν μουσικῶν συστημάτων τῆς βυζαντιακῆς μουσικῆς κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰώνας καὶ πόλλους κώδικας πρὸς τοῦτο ἔξετάσις ἀπέδειξεν ἐναργῶς μὲν ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἰδίου ὑμνον τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, ἀλλὰ περὶ ἀπλῆς φήμης, δημφισθήτησε δὲ διὰ πολλοὺς λόγους τὴν πιστὴν ἀνάγνωσιν καὶ μεταγραφὴν ταύτης ὑπὸ τοῦ κ. Σακελλαρίδου. Ο κ. Ψάχος ἀποφαίνεται ἐν σχέσει πρὸς τὸ ξήτημα μετ' ἐπιστημοσύνης καὶ πειστικότητος ἐν

ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΦΗΜΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ
(Καδεξ μονῆς Βαρλαάμ τῶν Μετεώρων, 210)

¹ Αὐτόθι, σ. 277 κ. ἐ., 280 κ. ἐ.

² Αὐτόθι, σ. 278.

³ Αὐτόθι, σ. 278 καὶ 281.

⁴ Ἐν τῇ «Φόρμαγγι» (μουσικῇ ἐφημερίδι ἐκδιδούμενῃ ὑπὸ τοῦ φίλου κ. Ι. Θ. Τσώκλη). Περιόδος Β'. «Ἐτος Α', ἀριθ. 1, 3-4. «Ἐτος Β', ἀριθ. 1-2, 3-4, 7-8. «Ἐτος Γ', ἀριθ. 1-2, 3-4.

⁵ Ἰδε ταύτην ἐν «Φόρμαγγι». Περιόδος Β'. «Ἐτος Β', ἀριθ. 1-2, 3-4, 7-8.

εἰς τὸν πρό

κατέθεσεν τα κρατήρας ρωμανού

Πολλά τα ταῦτα ἔχει τοῦ οὐρανοῦ λέγειν τοῦ οὐρανοῦ

Ιωάννην τοῦ οὐρανοῦ λέγειν τοῦ οὐρανοῦ

Κατέθεσεν τα κρατήρας ρωμανού

ειπατός οὐρανοῦ λέγειν τοῦ οὐρανοῦ

ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΦΗΜΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

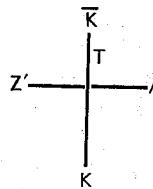
(Καδεξ μονῆς Βαρλαάμ τῶν Μετεώρων, 210)

πολλοῖς καὶ πρὸ παντὸς μετὰ θαυμαστῆς εἰλικρινείας, ἀνομολογῶν ὅτι παρὸ δῆλην τὴν βυζαντιακὴν μουσικὴν σπουδὴν του καὶ παρὸ δῆλην τὴν πολυχόνιον εἰδικὴν μελέτην τοῦ θέματος δὲν κατώρθωσεν εἰμὴ μόνον τὴν ἀρχὴν τῆς φήμης νάναγνωση. Ἄλλ' ἐξ δῆλων τῶν μέχρι τοῦδε σχετικῶς ἀνακοινωθέντων ὑπὸ τοῦ κ. Ψάχου, ἐν Ἰσαὶ μόνον μένει τελείως ἀνεξήγητον, πῶς δῆλον ὅτι συμβαίνει ὥστε ὁ διακεκριμένος μουσικοφιλόλογος νάρνηται πᾶσαν σημαντικότητα πρὸς τὴν φήμην τοῦ τελευταίου Παλαιολόγου. Ἐνῷ δυνατὸν ἐν αὐτῇ νὰ λανθάνῃ, ἀφοῦ μάλιστα αὐτὸς ὁ κ. Ψάχος διολογεῖ ὅτι κατὰ μέγα μέρος τὸ κείμενον εἶναι εἰσέτι ἀδιάγνωστον, δυνατὸν νὰ λανθάνῃ παλαιότατον τῶν Βυζαντινῶν ἐπισημον ἐκλησιαστικὸν μέλος, μὴ διασωθὲν μέχρι ἡμῶν διὰ τῆς παραδόσεως.

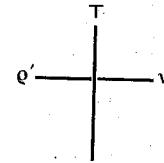
Τάνωτέωρ περὶ τῆς φήμης τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου ἐθεωρησα ἀπαραίτητον προεισαγωγικῶς νάναγράφω προκειμένου νὰ ἐκδώσω μετὰ τοῦ μέλους αὐτοῦ συγγενές βυζαντιακὸν κείμενον, τὴν φήμην τοῦ αὐτοκράτορος Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου, τὴν διόπιαν ηὔτυχησα

νάνεύρω μελετῶν καὶ ταξινομῶν τὰ χειρόγραφα τῆς ἐν Μετεώροις εὑαγοῦς μονῆς Βαρλαάμ. Ο κῶδιξ δὲ περιέχων τὴν φήμην τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου καὶ προτελευταίου βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος (1425—1448) ἔλαβεν ἀριθμὸν κατατάξεως 210 ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν χειρογράφων κωδίκων τῆς προμημονεύθεσης μονῆς Βαρλαάμ, τὸν δόποιον κατάλογον εἶχα τὴν τιμὴν, φιλοστόργω καὶ εὐνοϊκῇ ἐπινεύσει τοῦ σεβασμιωτάτου καὶ φιλιστορος ἐπισκόπου Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Ἀνθίμου Παντελάκη, νὰ συντάξω κατὰ τὸ παρελθὸν φθινόπωρον. Είναι δὲ ὁ ὅπ' ἀριθ. 210 κῶδιξ οὗτος βομβύκινος, διαστάσεων 0,145 X 0,21, τοῦ ΙΕ' ὡς φαίνεται αἰῶνος, ἐκ φύλλων 196, ἐν οἷς περιέχονται μετὰ φωνῶν ἡ θεία λειτουργία κατ' ἐκλογήν, τὰλληλούναρία τοῦ δλου ἐνιαυτοῦ, ἐκλογάδια τῶν ηγήων, νεκρώσιμα κοσμικῶν καὶ μοναχῶν, στιχειά ψαλλόμενα κατὰ τὰς ἐπισήμους ἔօδτάς τοῦ δλου ἐτοις μετὰ τῶν καλούμενων ἀναποδίσμων τοῦ Ἰωάννου Κουκουνέλη, μεγαλυνάρια καὶ εἴ τι δλλο. Ἀναφέρονται δὲν τῷ κῶδικι μέλη ὑπεροπτήκοντα μελογράφων, ἐξ ὧν τινὲς ἄγνωστοι ἀλλαχόθεν καὶ μὴ σημει-

ούμενοι παρὰ Παπαδοπούλω¹. "Αξιον δὲ σημειώσεως δτι δύο ἐκ τῶν μελογράφων τούτων σημειοῦνται καὶ διὰ σταυροφόρων μονογραφημάτων οὕτω:

= [Ιωάννου] τ(οῦ) Κ(ου)κ(ού)ξ(έ)λ(η)

= [Σένου] τ(οῦ) Κ(ο)ρ(ώ)ν(ης)

"Οτι δὲ καθιστάνει τὸν κώδικα ὅξιον ἰδιαιτέρας τινὸς προσοχῆς είναι δτι πολλὰ τῶν ἐν αὐτῷ μελῶν χαρακτηρίζονται ὡς νέα ἢ παλαιά εἴτε ἀρχαῖα. Ἐπειτα πολλαχοῦ τὸ μέλος χαρακτηρίζεται ὡς «Παλαιανόν», ὡς «Ἄγιορείτικον», ὡς «Θεσσαλονικαῖον», ὡς «Ἄγιοσφρίτικον». Ἐν φύλλῳ 23^a ἀπαντᾷ: «Ἐτερον [μέλος] κνὸ Αγάθωνος ἀδελφοῦ τοῦ Κορώνης· καλλωπισθὲν ἐν τῇ μονῇ τῶν Ξανθοπούλων παρὰ τοῦ μητροπολίτου κνὸ Μάρκου τοῦ Κορίνθου». Ἐν φύλλῳ δὲ 124^b: «Ποίημα κνὸ Σένου τοῦ Κορώνης. ψάλλεται δὲ εἰς τὸν βασιλεῖς εἰς τὸν πατριάρχην καὶ τὸν ἡγονούντος» καὶ ἐν φ. 125^b «Ἐτερον» παρόμιοι.

Τοιοῦτος ἐν δλγοις δ περιέχων τὸ περὶ οὐδ δλγος κείμενον κώδικ, τὸν δποῖον διεξοδικώτατα καὶ καδ δλας τὰς ἐπιστημονικὰς ἀπατήσεις περιγράφομεν ἐν τῷ ήμετέρῳ καταλόγῳ τῶν χειρογράφων κωδικῶν τῆς μονῆς Βαρλαάμ.

Η φήμη τοῦ αὐτοκράτορος Ιωάννου Παλαιολόγου ἀπαντᾶ ἐν φύλλῳ 113^a τοῦ προερημένου κώδικος 210, τὸ δποῖον ἀποτελεῖ τὴν ἀρχὴν τετραδίου περιέχοντος τὸ τέλος τῆς ἀκολουθίας τῶν Θεοφανείων. Λέγω τὸ τέλος, διότι δ κώδικις κατὰ νεωτέραν αὐτοῦ στάχωσιν διεταράχθη ὡς πρὸς τὴν συνέχειαν τῶν τετραδίων οὗτως ἀστική τῆς ἀκολουθίας τῶν Θεοφανείων δὲν κεῖται ἐν φ. 112 ἢ ἐν τοῖς ἀμέσως προηγουμένοις αὐτοῦ ὡς δὲ προσεδόκα τις. Ὡς γνωστόν, τὰ Θεοφάνεια ἐθεωροῦντο μία ἐκ τῶν

τεσσάρων μεγαλυτέρων θρησκευτικῶν ἕοιτῶν κατὰ βυζαντιακοὺς χρόνους, τελούμενα μετ' ἔξαιρετικῆς παρατάξεως, πομπῆς καὶ μεγαλοπρεπείας¹. Ὡς ἐκ τούτου δ βιβλιογράφος ἴδιαιτέρως ἐνδιατρίβει περὶ τὴν ἀκολουθίαν τούτων παραθέτων καὶ τὴν φήμην τοῦ αὐτοκράτορος.

Τὸ πανομοιότυπον τοῦ σχετικοῦ μέρους τοῦ κώδικος παρεθέσαμεν ἐν σελ. 187². Ἡ ἀνάγνωσις τούτου ἔχει ὡς ἔξῆς: (Εἰς τὴν πρόσκυψιν τοῦ βασιλέως ἡγ(ος) δ') **Ο Χριστὸς ἐβαπτίσθη. Ξέτεψά σε βασιλέως**· (κ(α) λέγοντος) κ(α) ἐτέρους στίχου εἰς τὸ μέλ(ως) αὐτῷ ἔιτα, ἀρχοντ(α) τῆς ενφύμης· δ πρωτ(ο)ψάλτ(ης) μονοφων(ά)ο(ης) **Πολλὰ τὰ ἔτη τῶν βασιλέων** (δ' δ λαδ) **πολλὰ τὰ ἔτη τῶν βασιλέων** (δ' ἡγ(ος) δ') **Ιωάννου τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως καὶ αὐτοκράτορος Ρωμαίων τοῦ Παλαιολόγου πολλὰ τὰ ἔτη· (νε(ε)ρ(ο)ν πάλ(ι) τό: πολλὰ τὰ ἔτη τῶν βασιλέων]** εἴτα τὸ πολυχρόνιον: καὶ προθέραφη(η)).

Μετὰ τοῦτα ἀρχεται ἐν τῷ κώδικι ἔτερον κείμενον μετὸ φωνῶν ἐπιγραφόμενον: «Τῷ αὐτῷ μηρὶ μὲν τὸ δίσιον π(ατ)ρ(ο)δ(η)ς ἀντωνίον τοῦ μεγάλου» ποίημ(α) τοῦ ηθικοῦ».

Σύγκρινε τώρα τὸ πανομοιότυπον τῆς φήμης τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, τὸ δποῖον ἐν μεταγραφῇ ἔχει ὡς ἀκολούθως:

«Πολλὰ τὰ ἔτη τῶν βασιλέων· πολλὰ τὰ ἔτη τῶν βασιλέων· πολλὰ τὰ ἔτη τῶν βασιλέων» (Εἶτα ἀποκρίνονται οἱ ἐπτὸς τὸ αὐτό: κ(α) πάλ(ι) οἱ ἐπτὸς τοῦ βήματος τοῖς: νε(ε)ρ(ο)ν εἰς τὸν βασιλέα.) **Κωνσταντίνου τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως καὶ αὐτοκράτορος Ρωμαίων τοῦ Παλαιολόγου πολλὰ τὰ ἔτη· (τὸ αὐτὸς τριῶς) . . . [Μεθ' δ ἔπειται ἡ φήμη τοῦ Μητροπολίτου Σηλιβρίας]. (Υστ(ε)ρ(ο)ν)) **Πολλὰ τὰ ἔτη τῶν βασιλέων, (εἰτ(α) δ δομέστ(ι)κ(ος) . . .)** **Κύριε σῶσον τὸν βασιλέας**. Πρὸ πάντων τῶν ἀνωτέρω φέρεται ἐν τῷ κώδικι ἡ σημείωσις: «καὶ εὐθὺς εὐφημίζωμεν τὸν βασιλεῖς καὶ τὸν ἀρχερέα ἐντὸς τοῦ βήματος καὶ ἐπτὸς δύοις»³.**

Παραβάλλοντες τὸ δύο κείμενα παρατηροῦμεν δτι ἀριδήλως πρόκειται περὶ φημῶν καὶ οὐχὶ περὶ ιδίων ὕμνων. Τοῦτο φαίνεται ἐκ τῆς σημειώσεως τοῦ ἀθηναϊκοῦ κώδικος: «καὶ εὐθὺς εὐφημίζομεν τὸν βασιλεῖς καὶ τὸν ἀρχερέα ἐντὸς τοῦ βήματος καὶ ἐπτὸς δύοις» καὶ ἐκ τῆς σημειώσεως τοῦ κώδικος Βαρλαάμ: Εἶτα ἀρχονται τῆς ἐνφήμης. Εἰναι δὲ τὸ κείμενον τῶν δύο φημῶν τὸ αὐτό.

¹ Ιδε τὰ λεγόμενα ὑπὸ Κωνσταντίνου Προφυρογενῆτον ἐν τῇ ἐπιθέσει περὶ τῆς Βασιλείου τάξεως.

² Τὸ πανομοιότυπον τοῦτο παρεκπενσεῖ μετὰ τέχνης ἐπὶ διαφανοῦς χάρτου πρὸς χάριν μου δ καλός καὶ ἐλλόγιμος μοναχὸς κ. Ανθίμος Σακελλαρόπουλος, σύμβουλος τῆς μονῆς Βαρλαάμ.

³ Πρβλ. «Παναθήναια». Τόμ. Η' (1904) σ. 175.

καὶ μόνον ὡς πρὸς τὰ δύοματα τῶν αὐτοκρατόρων παραλλάσσουσι. "Ως πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν δημοσίου παρέχονται διαφοράς τινας, διότι τὴν φήμην τοῦ Ιωάννου Παλαιολόγου, καθ' ὃ ὁντικός δημόσιος σημειοῦται ἐν τῷ κώδικι, κατὰ τὴν τελετὴν τοῦ λάχιστον τῶν Θεοφανείων, ψάλλεται δ πρωτοψάλτης μονοφωνάρις. Τὸ δὲ πολλὰ τὰ ἔτη τῶν Βασιλέων» ψάλλεται καὶ δ λαδός¹. Ἡ δὲ τυχὸν τὰ δύο κείμενα ὡς πρὸς τὸ μουσικὸν αὐτῶν μέρος διαφέρουσιν ἥ δχι, τοῦτο διυτικῶς δὲν δύναμαι καθόλου νἀποφανθῶ, καθ' ὃσον ἀπόκειται εἰς τοὺς μουσικοφιλολόγους τοὺς περὶ τὴν βυζαντικὴν μουσικὴν ἀσχολουμένους.

Ἐτέρα πάλιν φήμη Ιωάννου τοῦ Παλαιολόγου ἀνενρέθη ἐν κώδικι τῆς Τεροσολυμιτικῆς βιβλιοθήκης, καθ' ὃ ἀνέφερεν καὶ δ π. Ψάχος κατὰ τὴν προμνημονεύμενην τοῦ ἐν τῷ Φιλολογικῷ καὶ Ἄρχαιολογικῷ Τμήματι τοῦ «Παρνασσοῦ»¹. Ἐν καιῷδῳ ὑπόσχομαι νἀνακοινώσω τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν φήμην τοῦ Ιωάννου Παλαιολόγου πορίσματά μου, δποῖα θέλουσιν ἀποβῆν ἐκ τῆς συγκριτικῆς μελετῆς τῶν δύο ἀλλων κωδικῶν, τοῦ Τεροσολυμιτικοῦ καὶ τοῦ ἀνήκοντος ποτὲ εἰς τὸν ἀσθιμόν Τέτζην.

Ἐν τέλει πρέπει νὰ ἐκφράσω τὴν ἐγκάρδιον λύπην μου, δτι τὰ διάφορα μέσα τὰ δποῖα διέθετον διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν δύο ἀνωτέρω πανομοιότυπων, δὲν ὑπῆρξαν τοιαῦτα, ὃστε ἀκριβῶς νὰ παρίσταται ποῖαι φωνὰς τῷ κώδικι εἰναι εἰναι ἐνυθρόγραφοι καὶ ποῖαι δι' ἀμαυροῦ μέλανος. Ἐν τοσοῦτῳ δημώς τὰς διακρίσεις ταύτας σημειοῦ, τὸ παρ' ἐμὸν ὑπάρχον πανομοιότυπον τῆς φήμης τοῦ Ιωάννου Παλαιολόγου, τὸ δποῖον προδύμως δύναμαι νὰ θέσω εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς μελετητοῦ.

ΝΙΚΟΣ Α. ΒΕΗΣ

¹ Πρβλ. Κωνσταντίνου Προφυρογενῆτον, «Ἐκθεσιν περὶ τῆς Βασιλείου τάξεως».

² Πρβλ. Νίκον Α. Βέη, Ελληνίδες βιβλιογράφοι καὶ κύριαι κωδικῶν κατὰ τοὺς μέσους αἰώνας καὶ ἐπὶ τουρκοκρατίας. Ἐν Ἀθήναις 1903, σ. 7.

Φδαὶ αὐταί, δπον δεν διαδηματικότης τοῦ ποιητοῦ ἐκφράζεται μὲ τὰς κοινοτοπίας τῶν κλαυθμηρῶν μαθητῶν τοῦ Ρουσσώ, καὶ πόσον διαφέρουν ἀπὸ τὰ ἀπλὰ ἐκεῖνα τραγούδια, τόσον αὐθόρμητα, ἀληθινὰ καὶ ἀνθρώπινα, τὰ δποῖα καὶ τῷρα ἀκόμη, ὑστερα ἀπὸ ἔνα περίτον αἰώνα, τὰ ψιθυριζόντων οἱ ἐρωτευμένοι τὰ μεγαλεόντα δειλινά, εἰς τὰς ὄχης τοῦ Ρήγου!

ΚΑΡΛΟΤΤΑ

Καὶ ιδοὺ δπον μία αἰθερία μορφὴ κόρης, λευκὴ καὶ διαφανής μέσα εἰς τὸ λευκὸν λινόν της φόρεμα, παρουσιάζεται εἰς τὸν τεραδόνιον εἰσηγητὴν τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου τοῦ Βέτσλαρ, καὶ ἔξυπνῃ τὰ ἀγνὰ αἰσθήματα ποὺ ὑπάρχουν μεταξὺ της καρδιάς του. Ἡ Καρλόττα Μπώφ! Ἡ Λόττε τοῦ Βέτστρε, ἀκτινοβόλος παραδεινή δπατασία, ποὺ ἔκαμεν δλόκληρον τὴν Γερμανίαν νὰ δνειροπολῆ καὶ τὴν δποῖαν ἀπηθανάτισε τὸ μελόδραμα, μετὰ τὸ μνηστόδρημα. Ἡ φρόνιμη καὶ λογική κόρη τοῦ ἐπόπτου τοῦ Τευτονικοῦ Τάγματος διάφέρει κάπως ἀπὸ τὴν ήρωιδα τοῦ

* Συνέχεια: τεῦχος 169, σελ. 118.

ΑΝΝΕΤΑ ΣΕΝΚΟΠΗ
Τεύχος 196, σ. 119

Βέρτερο. Μολονότι δύμως είναι διλιγώτερον ρομαντική ή άλληθινή ίστορία του ειδυλλίου αὐτοῦ, δὲν έχει διλιγώτερον ποιητικὸν βάθος. Ή Καρόττα ἡτο ἀρραβωνιασμένη, δπως ἀρραβωνιάγραμματέα τῆς Πρεσβείας τοῦ Αννοβέρου, δνόματι Κέστνερ, φίλον τοῦ Γκαΐτε, δ δόποιος εἰξευρεν, διτι τὸ ἄγνον αἴσθημα, τὸ δόποιον μὲ διληντῆς τῆς διφόρτητα τοῦ ἐνέπνευσεν ἡ Λόττε, δὲν εἶχε καμίαν ἐλπίδα ἀμοιβαιότητος. Καὶ δύμως παραδίδεται εἰς τὴν γοητείαν μακρῶν συνομιλιῶν μὲ τὴν ξανθὴν νεάνιδα, ὑπὸ τὰς δενδροστοιχίας τοῦ Γερμανικοῦ σπιτιοῦ. Κάμνει ἔξοχικοὺς περιπάτους μὲ τὴν Λόττε καὶ τὸν μνηστῆρα τῆς. "Οπως εἰς τὸ Σεζενχάϊμ, δ Γκαΐτε ενόρισκει καὶ πάλιν τὸ γραφικὸν πλαίσιον, δποι ἡ καλλιτεχνικὴ του φύσις ἀγαπᾶ νὰ τοποθετῇ τοὺς ἔρωτάς του, «τὸ φόρτο ἀπὸ κλώνους ποὺ σαλεύουν, ρυάκια γοργοκίνητα μέσα εἰς ἀπέραντον δρίζοντα». "Ἄρα γε δ' ἀφίσῃ καὶ ἐδῶ δ Γκαΐτε νέον θῦμα, δπως εἰς τὸ Σεζενχάϊμ; Αὐτὴν τὴν φοράν δισυνεπείας τῆς αἰσθηματικότητός του. Διὰ νὰ πλέον τὴν καρδίαν του, φεύγει, δραπετεύει ἀπὸ τὸ Βέτσλαρ.

"Αν καὶ δὲν ἔψαλεν δ Γκαΐτε εἰς στίχους τὸ ειδύλλιον τοῦ «Γερμανικοῦ σπιτιοῦ», τὸ μυθιστήριον τρανή ἀπόδειξις τῆς δυνάμεως καὶ τῆς εἰλι-

κρινείας τοῦ ἔρωτός του. Ακόμη δύμως πλέον ἀποκαλυπτικὰ εἰς τὴν τραγικήν των ἀπλότητα οὔτε τὰ γράμματα αὐτά, ποὺ ἔγραψεν εἰς τὴν Λόττε τὴν ὥραν δπού ἔφευγε:

«Ἐλπίζω νὰ ἐπιστρέψω, ἀλλὰ Θεὸς εἰξεύρει πότε. "Ω Λόττε, ἡ καρδιά μου ἦταν θλιμμένη δταν ἐσν ἐμιλούσσες, γιατὶ εἰξεύρα, πῶς ἦταν ἡ τελευταία φορά ποὺ σᾶς ἔβλεπα. "Οχι, ὅχι ἡ τελευταία φορά, καὶ δύμως φεύγω αὐριον. "Ἐφυγε. Τί σᾶς ἔκαμε νὰ μαλήσετε, δπως ἐμιλήσατε; Είχα ἀνάγκην νὰ πῶ δλα δσα αἰσθανόμουν, δὲν ἐσυλλογιζόμουν ἀλλο ἀπὸ τὴν ζωή μου ἐδῶ πέρα, ἀπὸ τὸ κέρι ποὺ φιλοῦσα γιὰ τελευταία φορά! Τὸ δωμάτιο δπού δὲν θὰ ξαναμπάω! Τὸν καλὸν πατέρα ποὺ μὲ συνέβγαλε γιὰ τελευταία φορά! Είμαι μόνος τώρα καὶ μπορῶ νὰ κλάψω· σᾶς ἀφίνω δλους εὐτυχισμένους καὶ δὲν θὰ ἔβγω ἀπὸ τῆς καρδιές σας. Καὶ ἵσως σᾶς ξαναίδω· σὰν νὸ λέμε δύμως ποτέ, ἀφοῦ δὲν θὰ σᾶς ίδη διόριον! Πῆτε δὲν τὰ ἀγαπημένα μου ἀγόρια (τ' ἀδέλφια τῆς Λόττε) ὅτι ἔψυγα. Δὲν εἰμπορῶ νὰ ἔξακο-

ρειν, γραμμένον τὸ πρωὶ τῆς ἀναχωρήσεως, δηλαδὴ τὴν 11 Σεπτεμβρίου 1772.

«Λόττε, τὰ πρόγματά μου είναι δλα ἔτοιμα, ἀρχίζει νὰ καρδίη ἡ μέρα. Σ' ἔνα τέταρτο τῆς

ΚΑΡΛΟΤΤΑ ΜΠΩΦ

ῶρας θὰ ἔχω φύγη. "Ἐπειδὴ ἐλησμόνησα νὰ μοιράσω δὲ τὰ παιδιά τῆς εἰκόνες, τὸ βρίσκω αὐτὸ πρόφασι γιὰ νὰ σᾶς γράψω καὶ νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ νὸ κάμετε σεῖς γιὰ μένα, διότι δὲν ἔχω τίποτε νὰ σᾶς γράψω. Τὰ ξεύρετε δλα, ξεύρετε τί εὐτυχισμένος ποὺ ημουν δλες αὐτὲς τῆς ημέρες καὶ δτι φεύγω. Πηγαίνω σὲ πολὺ καλὰ καὶ πολὺ ἀγαπητά μου πρόσωπα· γιατὶ δύμως μακριὰ ἀπὸ σᾶς; "Ετσι είνε γραφτό μου νὰ μὴ μπορῶ νὰ προσθέσω ἔνα αὐτριο καὶ ἔνα μεθαύριο σ' αὐτὴ τὴν ημέρα. "Η καρδιά σας είνε εὐτυχισμένη, ἀγαπητὴ Λόττε, καὶ γι' αὐτὸ εἰσθε πιὸ εὐτυχισμένη ἀπὸ ἔκατὸν δλλα κορίτσια μιόνον νὰ μὴν εἰσθε ἀδιάφορη. "Ἐγώ, ἀγαπητὴ Λόττε, είμαι εὐτυχισμένος νὰ διαβάζω μέσα δὲ τὰ μάτια σας τὴν ἐμπιστοσύνη, ποὺ δὲν θὰ δώσω ἀφοριμὴ ν' ἀλλάξῃ ποτέ.

Δύο ημερῶν ταξεῖδι μὲ ταχυδρομικὴν ἀμιαξαν, καὶ ἡδη ἀλλαι φροντίδες ἀπασχολοῦν τὸν συγγραφέα τοῦ Βέρτερο. "Η ηρωῖς του θὰ ἔχῃ τὰ μαύρα μάτια τῆς Μαξιμιλιανῆς δὲ Λά Ρώς, τῆς δχι πολὺ πιστῆς συζύγου τοῦ ἐμπόρου Βερντάνο.

ΛΙΛΗ

Θὰ ἡτο μεγάλη ἀδικία, ἐὰν ἀπεδίδετο ἡ αἰσθηματικὴ ἀστασία τοῦ Γκαΐτε εἰς δονζουνανισμὸν ἀλαζῶνα καὶ ἐγγύστικόν. Ο συγγραφεὺς τοῦ Βέρτερο δὲν ἡτο, ούτε σκληρόκαρδος, ούτε ἀπαθῆς. "Ἀγαποῦσε κάθις φροὰν εἰλικρινῶς, ὑπέφερεν, ἐνίστε μάλιστα σκληρότατα, διὰ τὴν εὐκολίαν, μὲ τὴν δόποιαν ἔδιδε καὶ ἔπαιρνεν δπίσω τὴν καρδίαν του.

Μία ἀπὸ αὐτὰς τὰς δδυνηρὰς κρίσεις τοῦ ἐπεφυλάσσετο δλίγον μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του εἰς Φραγκφούρτην (1774), δταν ἡκουσε μίαν εῦμορφην ξανθὴν δεκάεξ ἑτῶν νὰ παῖζῃ εἰς τὸ κλειδούμβαλον κάποιαν σονάταν τοῦ Μόζαρτ. "Η Ἐλισάβετ Schoenepenapī, ἡ πολυθρύλητος Λιλῆ, ἡτο ἡ πλουσία κληρονόμος ἐνδὸς τραπεζίτου τῆς Φραγκφούρτης. Η φυσικὴ της χάρις καὶ ἡ περιουσία της εἰλαν συγκεντρώση δλόγυρα της εὐδύτατον κύκλον νεαρῶν θαυμαστῶν, εἰς ἀτελεύτητον σειρὰν ἔορτῶν καὶ διασκεδάσεων. "Ο Γκαΐτε, μὲ διλην τὴν ἀπροσποίητον ἀντιπάθειάν του διὰ κάθις κοσμικὴν συναναστροφήν, ηγαγάσθη μετ' δλίγον νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς αὐτάς.

Τὸ γοργὸν πνεῦμα, ἡ ἀθώα φιλαρέσκεια καὶ ἡ καλλονὴ τῆς Λιλῆς, εἰλαν ἡδη δεσμεύσῃ τὸν ποιητήν, δ δόποιος τόσον εύκολα παρεδίδετο εἰς τὴν γοητείαν ὧδαίων ματιῶν καὶ θωπευτικῆς γυναικείας φωνῆς.

Ματάίως ἐδοκίμασε κατ' ἀρχὰς ν' ἀντισταθῆ, μὲ τὴν πεῖραν τῶν δδυνηρῶν περιπετειῶν τοῦ Σεζενχάϊμ καὶ τοῦ Βέτσλαρ:

Καινούργια ἀγάπη, καινούργια ζωὴ

Καρδιά μου, καρδιά μου, τί νὰ σου συμβαίνῃ; Καὶ σὰν τι τάχα νὰ σὲ θλίψῃ τόσο; Τί παράξενη καινούργια ζωὴ! Δὲν σὲ ἀναγνωρίζω πλέον. Μακριά σου εἰνε δλα δσα ἀγαποῦσες, Μακριά σου δτι σ' ἔκανε νὰ πονῆς. Μακριά ἡ προκοπὴ καὶ ἡ γαλήνη σου, "Άλλοιμονο! πδως ἐκατήντησες!"

Μήτως τὰ λουλουδένια αὐτὰ τὰ νειᾶτα, Αὐτή ἡ χαριτωμένη μορφή, "Η ματιά αὐτή, δλο πίστι καὶ καλωσύνη Σὲ ἀλυσόδεσμον σφιχτά; "Οταν ἡ ἀπόφασίς μου μὲ διώχνει μακριά της, "Οταν θέλω νὰ είμαι δυνατός καὶ νὰ τὴν ἀποφύγω, "Αχ! τὴν ίδια αὐτή στιγμή Τὰ βήματά μου σιμά της μὲ φέρνουν.

Καὶ μὲ τὸ μαγεμένον αὐτὸ νῆμα, Ποὺ τίποτε δὲν εἰμπορεῖ νὰ τὸ σπάσῃ, Δίχως νὰ θέλω, μὲ κρατεῖ σφιχτοδεμένον Τὸ δράσιο τὸ τρελλοκόριτσο Μέσα εἰς τὸν μαγικόν της κύκλο· Πρέπει τώρα νὰ ζω κατὰ τοὺς νόμους της. "Αχ! τι μεταβολή μεγάλη! "Αγάπη! ἀγάπη! φύγε μακριά μου.

ΛΙΛΗ ΣΕΝΕΜΑΝΝ

"Άλλ' δ ἔρως αὐτὴν τὴν φορὰν τὸν κρατεῖ καλά, καὶ δ Γκαΐτε τὸ παίρνει ἀπόφασιν. Δι' ἀγάπην τῆς Λιλῆς ἔγινε πλέον ἀπὸ τοὺς τακτικοὺς κομψευμένους τῶν αἰθουσῶν τῆς Φραγκφούρτης, μὲ τὴν πουνδραισμένην περδούσκαν του καὶ τὸ φράκον του μὲ τὰ γαλόνια, καὶ μόλις ἐπαναστατήσῃ κατὰ τὸν κενοῦ καὶ ἀσημάντου αὐτοῦ βίου, «δύο δραῖα μάτια» τὸν ἐπαναφέρουν γρήγορα εἰς τὴν τάξιν.

"Ἐπι τέλους δ Γκαΐτε ἀποφασίζει νὰ διακόψῃ τὴν γοητείαν. Παρασύρεται ἀπὸ μερικοὺς φίλους του εἰς ταξεῖδι ἀνὰ τὴν Ἐλβετίαν ἀλλ' ἐπάνω εἰς τὰς κορυφὰς τῶν Ἀλπεων, «μπροστὰ τὸν κανοιχτοὺς δρίζοντας, ποὺ χάνονται μέσα σὲ ἀπ-

λοὺς ἀτμούς, ὅταν δὲ δροσερὸς αὐγινὸς ἀέρας πετῷ δόλιγνον τὸν ισκιερὸν τοὺς φράχτες, καὶ «ἡ κίτρινης θυμωνὶες καθρεφτίζονται μέσα στὴ λίμνη τῆς Ζυρίχης» ἡ μορφὴ τῆς Λιλῆς παρουσιάζεται ἐπίμονα εἰς τὸν λογισμὸν τοῦ ποιητοῦ:

Ἄπ' τὸ βουνὸν ψηλὰ

Ἄν δὲν σὲ ἀγαποῦσα, Λιλὴ ἀγαπημένη,
Πόση ἥδονή θὰ εὐδοισκα 'σ αὐτὴ τῇ θέᾳ!
Κι' ὄμως, Λιλὴ, ἀνήταν νὰ μη σὲ ἀγαποῦσα
Στὸν κόσμο θὰ βρισκότανε χαρὰ γιὰ μένα;

Ἄπει τὰ ὑψη τοῦ Ἄγιου Γοτθάρδου βλέπει τοὺς δύο δρόμους ποὺ ἀνοίγονται ἐμπρός του καὶ διστάζει πρὸς στιγμήν. Ὁπίσω του, κάτω εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Ρόδου, δὲ δρόμος τῆς Φραγκούστης ἐμπρός ἔτεντί γεται ἡ στενὴ κορδέλλα τοῦ δρόμου τῆς Ἰταλίας, τοῦ δρόμου ποὺ φθάνει εἰς τὰ μεγαλεῖα τῆς τέχνης τῆς Ρώμης, εἰς τὴν γλυκύτητα τοῦ ἀθανάτου κόλπου τῆς Νεαπόλεως... Καὶ οὕτω θὰ λησμονηθῇ ἡ Λιλὴ καὶ δὲρ ρέει του. Μία μικρὴ χρυσὴ καρδιά, δῶρον τῆς κόρης τὴν ὧδαν τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ, κρέμεται εἰς τὸ στῆθος του. Τὴν φέρει εἰς τὰ χέλη του μὲν εὐλάβειαν, καὶ τὴν φιλεῖ.

Σὺ ποὺ θυμίζεις τῆς οβυσμένες μου χαρές,
Ποὺ στὸν λαμπό μου γύρω πάντα σὲ φορῶ,
Ἄπο τὸν ψυχικὸ δεσμὸ βαστᾶς περισσοτερο;
Τῆς σύντομες ήμέρες μακραίνεις τῆς ἀγάπης;
Κι' ἀν μακραί σου φεύγω, μὲν τὸ φυλαχτό σου,
Τριγυρίζω σὲ ξένες μέσα χῶρες,
Σὲ δάση μακρινὰ καὶ σὲ λαγκάδια!
Ἄχ! τάσο γενήγορα δὲν μπορεῖ νὰ κωριστῇ
Ἡ καρδιὰ τῆς Λιλῆς ἀπ' τὴ δική μου.

Ἐτσι τὸ πουλί, ποὺ σπάζει τὸ νῆμα
Καὶ γνῷζει πίσω στὸ δάσος,
Σέρνει μαζύ τον τὴν ταπείνωσι τῆς σκλαβιᾶς του,
Ἐνα μικρὸν ἀπομειάρι τῆς κλωστῆς.
Δὲν εἰνε πειά τὸ πρῶτο τὸ πουλί, τὸ πουλί
ποὺ γεννήθη ἐλεύθερο ἐγγάρισε καὶ αὐτὸ ἀφέντη.

Ο Γκαϊτε ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Φραγκφούρτην. Ἡρχιε πάλιν νὰ συχνάζῃ εἰς τοὺς χοροὺς καὶ τὰς συνανθίας, ἀλλὰ δὲν ἥργισε νὰ βαρυνθῇ τὴν συναναστροφὴν τῶν πουδραρισμένων θαυμαστῶν τῆς Λιλῆς, τὰς ἀπελευθήτους εορτὰς καὶ τὴν θορυβώδη ζωὴν τῶν πλουσίων χρηματιστῶν, ἀπὸ τοὺς δρόμους τὸν ἔχωριζε τόση διαφορὰ ἀνατροφῆς καὶ ἔξεων. Ἡσθάνθη δὲν δὲν ὑπῆρχεν ἐπλὶ νὰ ἔλθῃ ποτὲ εἰς τελείαν ἐπικοινωνίαν ψυχῆς καὶ καρδίας μὲ ἐκείνην, τὴν δροποίαν εἰχεν ἐκλέξῃ διὰ σύντροφον τῆς ζωῆς του.

Μολονότι ὁ νέος αὐτὸς ἀποχωρισμὸς συνετέλεσθη βραδέως, σχεδὸν ἀσυναισθήτως καὶ χωρὶς ἀπότομον ρήξιν, ἀφῆκε τὴν ὀδυνηράν του σφραγίδα εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ποιητοῦ. Ἡ τρυφερὰ αὐτὴ συγκίνησις, ἡ θλῖψις διὰ τὸ παρελθόν ποὺ δὲν ξαναγυρίζει, ἐνέπνευσαν εἰς αὐτὸν, δλίγας ήμέρας μετὰ τὴν ἀφιεύν του εἰς Βαΐμαρ, τὸ ποίημα τοῦτο, τὸ πλημμυρισμένον ἀπὸ μελαχολίαν, ποὺ νομίζει κανείς, διαβάζοντάς το, δὲν ἀκούει ἐν andante τοῦ Μόζαρτ ἐκτελούμενον ἀπὸ τὸν Μπετόβεν.

Τὸ βραδινὸν τραγοῦδι τοῦ κυνηγοῦ

Στὰ ρουμάνια τριγυρῶ, σιωπηλὸς καὶ ἀγριεμένος
Τὸ τουφέκι μου γεμάτο,
Βλέπω δόλόφωτη μπροστά μου τὴ γλυκειά σου τὴ
Τὴν πολυαγαπημένη. [μορφή]

Ηρεμη καὶ σιωπηλὴ τριγυρῶς καὶ σὺ μονάχη
Μέσα σὲ κάμπους καὶ λαγκάδια,
Τάχα μέσ τοὺς λογισμούς σου νὰ περνῶ καμά
Σάν σκιά ποὺ γοργοσβάνει; [φορά]

Η σκιὰ ἔκεινου ἡ θλιμμένη

Οποὺ ἔρμος στρατολάτης,
Τρέχει, τρέχει ὀλημερὶς ἀπ' Ἀνατολὴ σὲ Δύση,
Γιὰ νὰ φύη μακριά σου.
Σάν περνῶς μέσ' ἀπ' τὸ νοῦ μου, πῶς μοῦ φαίνεται! [θαρρῶ]

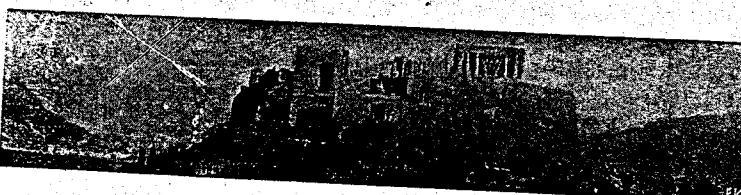
Πώς κυττάω τὸ φεγγάρι!

Μιὰ γαλήνη ὀνειρεμένη χύνεται μέση στὴν ψυχή μου,
Τὸ τί νοιώθω δὲν τὸ ξέρω...

[Ακολουθεῖ]

[Μετάφρ. Α.Θ.]

ERNST VIERLING

Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ BARBEY D'AUREVILLY

— Επὶ τῇ ἐκανονιστηρίδι ἀπὸ τῆς γεννήσεως του —

Ο εὐγλωττος πεζογράφος τοῦ «Προφήτου τοῦ Παρελθόντος», ὁ ἐπικὸς ἀφηγητὴς τῆς «Μαγεμένης» καὶ τοῦ «Ἴπποτον Des Touches», ὁ βαθὺς ψυχολόγος τῶν «Διαβολικῶν» καὶ τῆς «Γραίας Ἐφωμένης», ὁ ποιητὴς τοῦ μελαχολικοῦ ἐκείνου «Adieu» ποὺ τὸ ἐθαύμαζε τόσον πολὺ δ Σαιντ - Μπέβ «Νὰ γιατὶ θέλω νὰ φύω...», δὲν ἀπήλαυσε παρὰ τῷ κοινῷ παρὰ μόνον φήμην ἐπὶ ἀκρα δημοσιογραφικῆ πολεμικῆ καὶ ἐπὶ ἀλλοκότῳ δανδυσμῷ.

Ἡ παράδοσις παρεμόρφωσε τόσον πολὺ τὴν φυσιογνωμίαν αὐτῆν, ἡ δροποία ως τόσον ἥτο τόσον ἐναργῆς, ὥστε ἔλειψε καὶ ἡ ἀπλουστέρα ἀκρίβεια ἀπὸ τὰ ἐννέα δέκατα τῶν ἀριθμῶν τὰ δροποία ἀδημοσιεύθησαν περὶ αὐτοῦ. Χρονογράφοι οἱ δροποίοι συνηθῶς εἶνε καλλίτερα πληροφορημένοι, ώμιλησαν περὶ τὸ «σπένσερ» τοῦ δ Ωρεβιλλού, ὡς νὰ ὑπῆρξε ποτὲ ἡ ἐλαχίστη σχέσις μεταξὺ τοῦ μέχρι τῆς ὀδρόφορος φθάνοντος περιστημάτου αὐτοῦ, ποὺ μᾶς ἤλθεν ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν πρὸ ἐκαπάτηση τῶν φράσεων ἐξήγγελτε τὸν ἐφάμιλλον μεγάλων ἀριστοτεχνῶν τῆς ἐκφράσεως. Ἀφέροντεν εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτῆν τρεῖς διοκλήρους ἡμέρας, ἀπὸ τὴν Πέμπτην ἔως τὸ Σάββατον, συνήθως ἔλεγε δὲ τότε δι «συνήρχετο εἰς Κονηλάβιον», ¹ καὶ ἤλθε στιγμή, κατὰ τὰ 1874 ή 1875 κατὰ τὴν δροποίαν ἡ διεύθυνσις τῆς ἐφημερίδος ἀναγκασθεῖσα νὰ προβῇ εἰς οἰκονομίας, ἐμήνυσεν εἰς αὐτὸν ὅτι θὰ ἐπληρώνετο κατὰ στίχον καὶ δι τὸ ἀριθμὸ του δὲν ἐπρεπε νὰ ὑπερβαίνουν τοὺς ἑκατὸν πεντήκοντα στίχους.

Τὸν βλέπω ἀκόμη νὰ μᾶς διηγήται τὴν ἀδλιότητα αὐτῆν, μίαν ἐσπέραν θέροντος, εἰς τὸν δαλεόδον κηπον τοῦ προσφιλοῦ μας Κοππέ, μὲ τὰ μάτια ἀστροπάτοντα ἀπὸ προσβεβλημένην ὑπερηφάνειαν ἐπειτα μὲ τὴν ἀγέρωχον ἐκείνην εὐθυμίαν τὴν δροποίαν ἀντέτασσε καὶ ἀρχήν παδὸν τῶν διλόων τῶν θλίψεων, μεγάλων ἡ μικρῶν, ἔσχισε συριστικῶς τὸν ἀέρα μὲ τὴν μαστιγοειδῆ ὁρθόδοσην τοῦ τὴν δροποίαν ἐκάλει εὐτραπέλως γυναῖκα του.

— Ἐπὶ τέλους, εἶπε, τόσῳ καλλίτερα! Θὰ μάθω νὰ είμαι πλέον συμπτυκνωμένος, θὰ πηδῶ μέσα εἰς αὐτὸ τὸ στεφάνι...

Εἰς τοῦτο, εἰς τὴν δύναμιν αὐτῆν τῆς ἀντοχῆς τὴν εἰδωνα κατὰ τὴν μορφήν, τὴν ἡρωικὴν κατ' οὐσίαν, τὴν ἀντιτασσομένην εἰς τὰς σκληροτέρας περιστάσεις, πρέπει ν' ἀναζητήσῃ κανεὶς τὸ πρόσωπον τοῦ Μπαρμπέ.

Ἡ ζωὴ τοῦ ὑπερογκάνου καὶ εὐγενοῦς αὐτοῦ συγγραφέως διῆλθεν δλόκηρος εἰς ἔργασίας τὰς δροποίας ἐστερεῶν ἀνδρικῶτατα, τὰς δροποίας ἐξετέλεσε μὲ ὑπέροχον εὐσυνειδοσίαν, καὶ εἰς τὰ διαλείμματα τῶν δροποίων συνέρχαψε τὰ τόσῳ σπάνια ἔργα του. Λαμπρὸν παράδειγμα διὰ νὰ τὸ μελετήσουν οἱ πρωτοερχόμενοι εἰς τὸ φιλολογικὸν

¹ Κονηλάβιον—ἡ σύνοδος τῶν Καρδιναλίων πρὸς ἔκλογγην τοῦ Πάπα, ἡ δροποία ως γνωστὸν ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ διακόπτεται προτού πραγματοποιηθῇ δ σκοπός δι' ὃν σηνιγλήθεν.

ΟΙ ΣΕΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ — Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

ΟΙ ΣΕΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ
Οι κάτοικοι της Μεσσήνης περιμένοντες να έπιβασθούν εις τα πλοιά

τὰ 1883 διὰ τὰ Memoranda του τῆς Caen καὶ τοῦ Πλο-Βάνδο, ἐπόνισα τὴν διαρκῆ αὐτῆν διαφωνίαν ἡ δοπιά οὐφίστατο μεταξὺ τοῦ λαμπρῶς μεγαλοφυοῦς ἀνδρὸς καὶ τοῦ περιέχοντος, τῆς ἐποχῆς του, τοῦ ἐπαγγέλματός του. "Εμεινε τόσον πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸ φῶς ποὺ ἔριψε εἰς τὴν μοῖραν του ἐπὶ τῆς γῆς ὥστε ἀφίερωσα τὸν τόμον μὲ τὸν πρόλογον «Σ' ἔκεινον ποὺ μ' ἐμάντευσεν...». Ἐκτοτε, καὶ κατὰ τὸν τελευταίους μῆνας τῆς ζωῆς του, μοῦ ἐνεπιστεύθη διὰ νὰ τὰ διαφωτίσω μὲ κανένα νέον προσόντιον, τὰ τετράδια μέσα εἰς τὰ δοποῖα ενδίσκεται τὸ ημερολόγιον του ἀπὸ τὸ εἰκοστὸν πέμπτον ἔως τὸ τριακοστὸν ἔτος. Καὶ ἐδιάβασα μ' ἐμμανῆ προσοχήν, τὰς ἐκμυστηρεύσεις αὐτὰς τῆς νεότητος μᾶς μεγαλοφυίας ἀνευ δόξης, καὶ ἡννόησα τότε διὰ τὴν δυσαναλογίαν αὐτὴν μεταξὺ τῆς ψυχῆς καὶ τῆς ζωῆς είχεν ἀρχίση παρὰ τῷ δ' Ωρεβιλλού, ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀφίεσώς του εἰς τὸ Παρίσι.

Τοιοῦτον τὸν ἐγγωρίσαμεν εἰς τὸ μικρόν του δωμάτιον τῆς ὁδοῦ Ρουσσέλ, ἐπιτλωμένον μὲ τὰ τυχόντα ἔπιπλα, ἀλλὰ τοῦ δοποίου οἱ τοῖχοι ἐφέρον χάρτην ὁδοδόχουν, καὶ ἐν παράθυρον ἔμενε πάντοτε κλεισμένον ἐνῷ τὸ ἄλλο ἥνοιγετο πρὸς τὸν κῆπον ἐνὸς μοναστηρίου τοιοῦτον τὸν ἐπανεῦρον ἐν τῷ ἡμερολογίῳ αὐτῷ, μὲ δύο τρία γνωρίσματα τοῦ χαρακτήρος του, τόσῳ ἴσχυρῷ παρ' αὐτῷ χαραγμένα, τόσῳ χαρακτηριστικά τοῦ ἑαυτοῦ του, ὥστε ἐδέσποσαν δῆλης του τῆς ζωῆς καὶ ἐπέδρασαν καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν. Δὲν

δμοιαζουν ἀπολύτως μ' ἐκεῖνα τὰ δοποῖα ἡ παράδοσις ἐνόμισεν διὰ τὸ πρότερον ν' ἀποδώσῃ εἰς τὴν μορφὴν αὐτῆν, καὶ ἐπιθυμῶ νὰ τὰ χαράξω ἐνταῦθα, μὲ τὴν βεβαιότητα διὰ δὲν θὰ διαψευσθῶ ἀπὸ κανένα ἀπὸ ἐκείνους οἱ δοποῖοι ἐπλησίασαν, οἱ δοποῖοι δηλαδὴ ἡγάπησαν τὸν ἀληθινὸν δ' Ωρεβιλλού.

***

Τὸ πρῶτον ἐκ τῶν χαρακτηριστικῶν του τούτων ἦτο μία εὐαισθησία καχύποπτος, σχεδὸν ἀγρία, καθὼς ἦτο ἡ τοῦ λόρδου Βύρωνος καὶ τοῦ Στένδαλ, — εὐαισθησία μνηδώπου δὲ δοποίος ἐνώπιον τοῦ δομοίου του κλείεται ἐρμητικῶς ἀντὶ νὰ ἔξαινοιχθῇ, συσπάται καὶ δργίζεται ἀντὶ νὰ ἀφεθῇ. Τὸ εἶδος αὐτὸς τῆς ἀγριότητος, — ἡ ἀληθῆς λέξις θὰ ἦτο συστολή, — δὲν ἔξεδηλοντο παρὰ τῷ δ' Ωρεβιλλού, καθὼς καὶ παρὰ τῷ συγγραφεῖ τοῦ «Πειρατοῦ» καὶ τῷ μυθιστοριογράφῳ τοῦ «Κόκκινου καὶ τοῦ Μαύρου» ἀμέσως ἀλλ' ὅλως ἐμμέσως. Οἱ Βύρων ἐκάλυπτε τὴν δυσφορίαν εἰς τὴν δοποίαν τὸν ὑπέβαλλεν ἡ προσέγγισις τοῦ ἀνθρώπου μὲ προσβλητικῶτατον ἀγέρωχον ὑφος, ὁ Στένδαλ μὲ σκληρὸν εἰρωνείαν δὲ δ' Ωρεβιλλὸν ἀπέκρυψε τὴν πάντοτε ἐξηγερμένην εὐπάθειάν του κάτω ἀπὸ τὴν τολμηροτέραν, τὴν κάποιες προπτετεστέραν ἐπίδειξην παραδοξολογιῶν. Τὸ ἐπραπτε μὲ ἀπειρον πνεῦμα, μὲ τὸ ιδιαίτερον ἐκεῖνο πνεῦμα τὸ δοποῖον προσέδιδεν εἰς τὴν ὄμιλαν του αἴγλην ἀπαράμιλλον.

"Ἄλλ' ἐκεῖνοι οἱ δοποῖοι τὸν ἥκουαν ν' ἀφίνεται οὐτως εἰς δῆλην τὴν φρενίτιδα μιᾶς ὄμιλίας πολλάκις ἀπηνοῦς, δὲν ἡννόουν καθόλου διὰ διμιλητῆς αὐτὸς ὑπέκρυπτε κάτω ἀπὸ τὸ πυροτέχνημα αὐτὸς τῶν λέξεων, ψυχὴν πολὺ τρυφεράν ἡ δοποία ὄμιλας μὲ τὸ ἐλάχιστον. Ἀπεκάλει δὲ δοποῖος τὸν ξαντόν του «Lord Anxious», Κύριον τῆς ἐναγωνίου ἀνησυχίας, καὶ ἀπέδιδεν ἐπίστρης εἰς τὸν ξαντόν του τὸ μελαγχολικὸν ἐπίθετον τὸ χρησιμεύον ὡς τίτλος τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας «Ἀντοτιμωρούμενος». Μία λέξις ἡ δοποία τῷ εἶχε λεχθῆ ἀνειλικρινῶς, μία παραμέλησις εἰς τὴν δοποίαν ἐνόμικεν διὰ ἐμάντευε ψυχρότητα, τὸ ἐλάχιστον κίνημα εἰς τὸ δοποῖον διέβλεπεν ἀντιπάθειαν, ἥσαν διὰ αὐτὸν ἀληθεῖς ὁδύναι. Ἐνας ἀγγωντος δὲ δοποίος δὲν τοῦ ἥρεσε, ἀπέτελε διὰ αὐτὸν βάσανον. Περιέπιπτε τότε εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν τῆς ἐξηγερμένης ὄμιλίας ἡ δοποία τοῦ προσέδωκεν, εἰς τὰ ὄμιμα πλείστων ὄσων, ὑφος σατανικὸν καὶ κακεντρεχές, ἐνῷ ἦτο διάπλεον καλοκάγαδος ἀνθρώπος τοῦ κόσμου, δὲν εὐκολώτερα συγχινούμενος ἀπὸ μίαν λεπτήν περιτοίσιν, δὲν καπτός ζυλοτύπως ἔχδμενος τῆς φιλίας, ἀλλὰ τόσον προστητὸς καὶ τόσον κεταδεκτικός. Εἰς πόσους νέους δὲν ἥνοιξε τὸ οἰκημά του τῆς δοδοῦ Ρουσσέλ, τὴν τράπεζάν του καὶ τὸ βαλάντιόν του! Πόσα νέα τάλαντα δὲν ἔξυμησε μὲ γεννατοθυμίαν καλλιτέχνου ἀπαράμιλλον! Ήδοψε ἦτο ἀνάγκη νὰ πολαίσῃ μὲ τὸν ἑαυτόν του διὰ νὰ φανῇ τραχὺς καὶ πρὸς τοὺς ἄφελης καὶ πολὺ εἰλικρινῆς. Ἐκεῖνοι οἱ δοποίοι τὸν ἥκουσαν νὰ διμιλῇ ἐνώπιον πολλῶν, ἥδυνηθησαν νὰ θαυμάσουν τὴν ἀκτινοβολίαν τοῦ λό-

ἐπὶ, ἔτη, ν' ἀνέχεται πλησίον του μὲ ἐπειέκειαν ἀκαταπόνητον, τὸν φοβερὸν ἐκείνον Λουδοβίκον Ν... παράσιτον τῶν γραμμάτων τὸν δοποῖον ἔτρεφεν, ἀπὸ τὸν δοποῖον ἥξενθεν διὰ δένσωφημεῖτο, δὲ δοποῖος τοῦ ἐπέβαλλε τὴν παρουσίαν του, δὲ δοποῖος τοῦ ἐπαιρούτε τὴν θέσην του κοντά εἰς τὴν ἑστίαν, εἰς τὸ μικρόν του δωμάτιον. Ἡρεκτον νὰ λέγῃ ἀστεῖζόμενος:

— Όταν θὰ ἐμφανισθῶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, θὰ τοῦ ἔξιμοιογηθῶ. «Υπέπεσα εἰς πολλὰς ἀμαρτίας... Ἀλλά, Θεέ μου, λάβε ὑπ' ὅψει διὰ τὴν ἑνέχθη τὸν Λουδοβίκον Ν...».

— Ελεγεν ἀκόμη:

— Ό Ν... είνε ἡ ἀρετή μου.

Καὶ ἐξεικόνιζε παραστατικῶτα τὴν ἀλαζονεύειαν καὶ τὴν ὁυπαρότητα τοῦ ἀνθρώπου.

— Είνε, ἔλεγεν, δὲ Νάρκισσος τοῦ δεΐθρου τοῦ Παρισιοῦ πεζοδρομίου, ὁυπαίνων τὸν βόρβορον εἰς τὸν δοποῖον κατοπτρίζεται...

Διὰ τῆς πασχούστης αὐτῆς εὐπαθείας τῆς διαιροκῶς ἐγκλειομένης εἰς ἑσπερήν καὶ διαφορῶς διασκεδαζομένης μὲ τὸ καταπληκτικώτερον χάρισμα τοῦ λόγου, πρέπει νὰ ἔξηγηθῇ ἡ μείωσης εἰς τὴν δοποίαν ἔξησεν δὲ δοποῖος Ωρεβιλλού. Ναί, ἔξεπληττεν, ἀλλὰ ἐτρόμαζεν. Ἐδιαυμάζετο, ἀλλ' ἀπήρεσκε. Δὲν ἀφίνετο νὰ φανῇ δοποῖος πράγματι ἦτο παρὰ μόνον δταν εὐπάθετο εἰς κύκλον στενωτάτων φίλων, καὶ ἦτο τότε πολὺ ἀγαθός, πολὺ ἀφελής καὶ πολὺ εἰλικρινῆς. Ἐκεῖνοι οἱ δοποίοι τὸν ἥκουσαν νὰ διμιλῇ ἐνώπιον πολλῶν, ἥδυνηθησαν νὰ θαυμάσουν τὴν ἀκτινοβολίαν τοῦ λό-

Ο συνεργάτης της «Επιθεωρήσεως» είς τὸ Παρίσιον, Πώλ Στάφερ, θέτει πάλιν ἐπὶ τοῦ τάπητος τὸ ζήτημα τῆς ἀπλοποιήσεως τῆς Γαλλικῆς ὁρθογραφίας.

Εἰς τὸν Γουλέλιμον Μπουντέ, τὸν διάσημον φιλόλογον τοῦ ιδίου αἰδίους, δύσις συνετέλεσεν εἰς τὴν ἰδρυσιν τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῶν Παρισίων καὶ τοῦ Κολλεγίου τῆς Γαλλίας, οἱ Γάλλοι εὐγνωμονοῦντες ὃ στήσουν μνημεῖον.

Ο Μολιέρος ἦτο ξηλότυπος; Αὐτὸς τούλαχιστον μᾶς πληροφοροῦν τὰ Γαλλικά περιοδικά τὰ δύοτα ἀμφιρώνουν μελέτας ἐπὶ τοῦ ἐλαττώματος τούτου τοῦ μεγάλου κωμοῦ.

Ο μέγας Σκῶτος μεθυγάρφος Λάνδερ ἐπιστρέψας τελευταίως ἀπὸ τὰς Ἕνωμένας Πολιτείας, περιγράφει εἰς τὰς ἐκεῖθνεν ἐντυπώσεις του, διὰ οἱ Ἀμερικανοὶ δὲν ἀγαποῦν καθόλου τὸ μέθυν καὶ τὰς ἀστειότητας, διὰς παραπολὺ σοβαροὶ ἄνθρωποι.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς φημισμένους φιλοσόφους τῆς Ἰταλίας ὁ Ἠρόδοτος Ἀρδίγο ἔργατος πρὸ δημορῶν τὴν ὄγδοην ταετηρίδα του. Ὁ Ἀρδίγο εἶνε ὁ μόνος ἀντιπρόσωπος τῆς φιλοσοφίας τοῦ θετικισμοῦ εἰς τὴν Ἰταλίαν.

Εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἀπέθανεν διηρόνον Χόβαρτ, δύσις διεπέργεν διὰ δραματικὸς συγγραφεύς. Ἀπὸ τοὺς Ἀμερικανοὺς συναδέλφους του ἦτο ὁ πρῶτος τοῦ δοτού ἔργα παρεστάθησαν ἐπιτυχῶς εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ κατόπιν εἰς τὴν Ἡπειρωτικὴν Εὐρώπην.

Εἰς τὴν Νέαν Υόρκην ἰδρύθη Μουσεῖον τὸ δόποιον διὰ περιλάβη ἀποκλειστικῶς τὰ ἔξ δύτης γῆς κιβδηλὰ ἀρχαιολογικὰ ἀντικείμενα.

Τὸ Μουσεῖον τοῦ Λουθροῦ εἰς τὸ Παρίσιον ἐπλουτίσθη τελευταίως μὲ τὴν προσωπογραφίαν τοῦ διασήμου ἀλ-

χημιστοῦ Παρακέλου, ἀκμάσαντος ὡς γνωστὸν τὸ 150ν αἰῶνα.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Σπαρτιατικὸν Ἡμερολόγιον 1909, ἔτος 100ν Σεοδωροπούλου Δρ. 2.

Ἡμερολόγιον τοῦ 1909 I. A. Βρετοῦ. Χαρτόδετος δρ. 3, χρυσόδετον 4. Τυπογραφεῖον «Ἐστία» Μάιστρα καὶ Καργαδούρη.

Τὸ ἀμπελουργικὸν καὶ οἰνολογικὸν ζήτημα ἡ Ἑλλάδι ἔκπλησις πρὸς τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἀμπελοκήπιμον τες. Τυπογραφεῖα «Ἀθηνῶν» Ἀθῆναι.

Πεπτωμένα ποιήματα Μ. Μαλακάση, Ἀθῆν. δρ.

Ἀπὸ τῆς Ἀμροπόλεως εἰς τὴν Ἀλτιν ὑπὸ Σπυρίδωνος Παγανέλη. N. Υόρκη, τυπ. τῆς «Ἀτλαντίδος»

Ναυρούσιμα ποιήματα K. S. Γούναρη. Ἀθῆναι. τυπ. «Ἐστία» Μάιστρος καὶ Καργαδούρη.

Δαχτυλίδια ποιήματα Γ. Πελλερέν. Ιωάννινα φρ.

Μικρασιατικὸν ἡμερολόγιον 1909 Ἐλένης Σ. Σβόρωνος. Σάμος.

Στάλνγες δόδων, ὑπὸ Ἀγραύλου. Ποιήματα δρ. Ἀθῆναι, Τυπογρ. «Ἐστία» Μάιστρος καὶ Καργαδούρη.

Saint-Georges de Bouhélier par Maurice le Blon. Paris, Sansot & C° fr. 1.

Populäre Aufsätze von Krumbacher. Leipzig Teubner Mk. 7.

Esquisses et Souvenirs par Jean Moréas fr. 3,50

Collection Mycénienne par V. Stais, éphore d'Musée. II vol. Athènes Dr. 3,50.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΜΑΣ

ΚΑΘΕ συνδρομητής τῶν «Παναθηναίων» διὸ ποῖος ἐγγράφει ΕΝΑ νέον συνδρομητήν ἐτήσιον καὶ συναποστέλλει τὸ τίμημα τῆς ἐγγραφῆς, λαμβάνει διὸς δῶρον ΟΚΤΩ δραχμῶν βιβλία ἐκ τοῦ κατωτέρῳ καταλόγου.

Διατιμῆμεν χάριν εὐκολίας τὰ βιβλία τῆς Α' Σειρᾶς πρὸς Δρ.—Φρ. 1 ἔκπληστον καὶ τῆς Β' Σειρᾶς πρὸς 3.

Τὰ βιβλία διὸ ἀποστέλλωνται ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν.

Ἄλλ' ἔκτος τῶν βιβλίων τοῦ καταλόγου μας, ἀναλαμβάνομεν ν' ἀποστέλλωμεν διὰ τοῦ δήποτε βιβλίου μᾶς ζητηθῆ μὴ ὑπερβαίνον τὰς Δρ.—Φρ. 8 διὰ κάθε νέον ἐγγραφῆν.

Κάθε συνδρομητής μας ἔχει βεβαίως ἔνα στεγόν φύλον ἢ συγγενῆ φιλαναγνώστην, διατεθειμένον νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ ἔργον ἐνὸς περιοδικοῦ. Αὐτὸν τὸν φύλον ἢ συγγενῆ διὰ θελήση νὰ τὸν ἐγγράψῃ εἰς τὰ «Παναθηναίων». Οἱ τις ζητοῦμεν ἀπὸ τοὺς συνδρομητάς μας εἰναι ἐλάχιστον διὰ κάθε ἔναν χωριστά. ΜΕΓΙΣΤΗ δύως θὰ ἥναι ἢ ἐκ τοῦ συνόλου ἐνίσχυσις τῶν «Παναθηναίων» καὶ ἡ ἔξ αὐτῆς πρόσοδος καὶ βελτίωσις τοῦ περιοδικοῦ.

Σειρὰ Α'.—Πρὸς δρ. 1 ἔκπληστον

X. Ἀννινος: Εδῶ καὶ ἔκεν.
Δ. Βικέλας: Λουκῆς Λάρας, διήγημα.
N. Ἐπισκοπόπουλος: Ἐρημες ψυχῆς, δρᾶμα.
Δ. Γρ. Καμπούρογλους: Μέμοires du Prince N. Ypsilanti.
K.M. Κωνσταγόπουλος: Ιστορία τῆς βυζαντ. τέχνης.
Κώστας Λαδόπουλος: Χαμένη εὐτυχία, δρᾶμα.

Σπ. Λοβέρδος: Ἡ Ἀγία Πόλις.
M. Μαλακάσης: Ἡ Κυρδ. τοῦ Πύργου, δρᾶμα
Γ. Μαυρογιάννης: Βυζαντ. τέχνη καὶ καλλιτέχναι
Στῦρος Μελάς: Ο Γυιός τοῦ Ιοκίου, δρᾶμα
'Αντ. Μηλιαράκης: Γεωγραφία πολιτική νέα καὶ ἀχαία Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας
Ομοία Κεφαλληνίας.

Κίμων Μιχαηλίδης: Σὰν Ζωὴ καὶ σὰν Παραμύθι.
Παύλος Νιεβάνας: Γλωσσική αὐτοβιογραφία.
Αρχιτέκτων Μάρθας, δρᾶμα.
Τέχνη καὶ Φρενοπάθεια.
Παγάδη Λαλέουσα. ποιήματα.
Τὸ Χελιδόνι, δρᾶμα.

Οσκαρ Ούάτλ: Σαλώμη, δρᾶμα.
Σπυρίδων Παγανέλης: Πάρεργη Φύλλα.
Κώστης Παλαιάς: Ύμνος εἰς τὴν Ἀθηνᾶν.
I. Πολυλάς: Ἡ Φιλολογικὴ μας Γλῶσσα.
Γ. Στρατήγης: Τραγούδια τοῦ Σπιτιοῦ.
Λεύκωμα «Παναθηναίων».
Σπαρτιατικὸν Ἡμερολόγιον: «Ἐτος 1906.
» 1907.

Σειρὰ Β'.—Πρὸς δρ. 3 ἔκπληστον

Γρηγόριος Ξενόπουλος: Μαργαρίτα Στέφα.
Διηγήματα Σειρὰ Α'.
» » B.
» » Γ.
Τόμοι τῶν «Παναθηναίων» χαρτόδετοι 1ος, 2ος, 4ος,
6ος, 7ος, 8ος, 9ος, 11ος.
Μυθιστορήματα καὶ Διηγήματα—«Ἐκδ. «Παναθηναίων».